

Revolucionarni lik TITA

Cedalje topleje in pristrčneje izražajo naši delovni ljudje vsako leto, ko čestitajo tovarišu Titu, svoje polno zaupanje, ljubezen in hvaležnost. Praznovanje Titovega rojstnega dne se je razvilo povsem spontano — samo od sebe iz najglobljega spoznanja ljudskih množic, da sta življenje in delo tovariša Tita neločljivo povezana z razvojem in pridobitvami naših narodov.

Znano je, da tovariš Tito nadse ceni neposredne stike z delovnimi ljudmi. Zato se, kadarkoli ima priložnost in čas, pogovarja z ljudmi o njihovem življenju in delu, o doseženih uspehih in napredku ter sprejema misli in konstruktivne praktične predloge ter sugestije. Sto tisoč državljanov širom po Jugoslaviji je imelo priložnost za tak neposreden stik in pogovor s tovarišem Titom v obojestransko zadovoljstvo. Pristrčnost in sproščenost sta značilni lastnosti v njegovih odnosih, tako s sodelavci — političnimi in državnimi voditelji — kakor s predstavniki ljudstva. O teh vrlinah tovariša Tita se čestokrat prepričajo tudi gostje iz drugih dežel. Te njegove osebne lastnosti še zlasti stopnjujejo ljubezen in zaupanje naših narodov v tovariša Tita.

Za zunanji svet sta Tito in Jugoslavija enoten pojem. Še več! Pod tem pojmom vidimo svojevrsten program, ki temelji na naši stvarnosti. Odnos do tega pojma — programa, do naše stvarnosti, zavzemajo svoje stališče celi narodi, skupine ljudi in posamezniki ter s tem stališče do naše zunanje politike. V skladu s tem, kakšni so njihovi cilji in težnje, zavzemajo svoje stališče simpatij do naše dežele, do tovariša Tita, ki postaja tako v mednarodnih odnosih najimenitnejša državniška in in politična osebnost.

Ko čestitamo tovarišu Titu za 70. rojstni dan, se zavedamo, da je on zasnoval takšno enotno in socialistično politiko, tako na notranjem kakor zunanje političnem področju; da smo z njo lahko dosegli toliko uspehov in zmag samo zato, ker se je vedno ravnal po znanstveni socialistični misli, ker se je vedno zavzemal za ustvarjalno razvijanje te misli in sam dajal vzgled takega razvijanja, ker se je ta politika opirala na težnje vseh naprednih družbenih slojev v naši deželi in ker je vedno upošteval tudi nove oblike naprednega družbenega razvoja po vsem svetu. V tem je vsebina in genialnost tovariša Tita.

Zato navdaja danes srca vseh naših delovnih ljudi vroča želja, da bi bil zdrav in da bi še dolgo živel!

Železar

glasilo kolektiva železarne jesenice

JESENICE, 25. MAJA 1962

ŠTEVILKA 21/IV

Prva konferenca delavskega upravljanja v železarni

Izkoristimo notranje rezerve v podjetju

V PRETEKLEM TEDNU SO SE V DVORANI DELAVSKEGA DOMA ZBRALI ČLANI NOVOIZVOLJENEGA CDS TER ORGANOV UPRAVLJANJA V EKONOMSKIH ENOTAH Z NAMENOM, DA SE POGOVORIJO O NEKATERIH PROBLEMIH GOSPODARJENJA IN DELAVSKEGA UPRAVLJANJA V PODJETJU.

DA BI NAŠE BRAVCE SEZNANILI Z ZANIMIVIMI RAZPRAVAMI POSAMEZNIH UDELEŽENCEV NA KONFERENCI DELAVSKEGA UPRAVLJANJA, SMO IZBRALI IZVLEČKE IZ RAZPRAV TOV. ZVONETA TRŽANA, GLAVNEGA DIREKTORJA INŽ. MATEVŽA HAFNERJA, STANKA RAVNIKA IN TONETA JASNIČA.

V svoji razpravi je sekretar TK ZKS tov. Jasnič poudaril, da o perečih problemih gospodarjenja razpravljamo že dalj časa, toda kljub temu se reševanja problemov nismo lotili tako, kot bi se ga morali. — Po mnenju tov. Jasniča bo treba povečati tudi osebno odgovornost za nastale probleme. Kadar organi upravljanja sprejemajo sklepe, morajo tudi navesti, kdo je za njihovo izpolnitev odgovoren. Marsikaj je odvisno tudi od tehničnega kadra v podjetju. Menim, da v ekonomskih enotah, kjer bo tehnično vodstvo aktivno sodelovalo, ne bo tarnanja zaradi pre nizkih osebnih dohodkov in zaradi cen ter drugih problemov. Naloga tehničnega kadra je, da pomaga kolektiv, kajti na gospodarjenje v ekonomski enoti je treba gledati tako, da bodo te same začele skrbeti, da bodo n. pr. stojnine in drugi elementi, ki povzročajo visoke materialne stroške, prilagojeni stanju, ki ga lahko ekonomska enota organizira. Precej težav, ki jih imamo, bi lahko rešili s povečanjem produktivnosti. V tovarni imamo še precej notranjih rezerv, ki bi jih morali izkoristiti. Delati bomo morali tako, da ob koncu leta ne bomo ostali brez sredstev. Zato bodo morali organi upravljanja že sedaj zahtevati od ustreznih služb temeljite analize, da bodo probleme, ki jih imajo pri svojem delu, obravnavali tudi na sejah organov upravljanja, hkrati pa bodo pomagali službam s predlogi in nasveti.

V tovarni že dalj časa slišimo govorice o zmanjšanju osebnih dohodkov in pri tem iščemo krivce, ki naj bi bili za to odgovorni. Do neke mere je krivda na samem sistemu, kakršnega imamo sedaj, ker tudi nismo bili vajeni, da bi delali kvartalne bilance. Zaenkrat vemo le to, da je bilo izplačanih 117 milijonov preveč za osebne dohodke. Upamo, da se v prihodnje to ne bo več ponovilo, ker bo knjigovodstvo vsak mesec upoštevalo vse faktorje. Zaenkrat še ni bil sprejet sklep, kako naj bi odtegovali denar, ki smo ga preveč izplačali in bo to vprašanje obravnavano tudi na enem od prihodnjih zasedanj CDS in tudi ne vemo, kdo je dobil več in kdo manj osebnih dohodkov. Treba bo napraviti analize, da bomo lahko ugotovili, katere ekonomske enote so v tovarni izplačale osebne dohodke preko dovoljene meje. Ekonomske enote, ki so izplačale preveč, bodo poizkušale zadevo urediti bodisi s povečanjem produktivnosti dela, ali pa na kak drug način.

Se nekaj besed o našem družbenem planu. Znano je, da družbeni plan za leto 1962 še ni sprejet. Predsednik IO sindikalne organizacije (dalje na 2. strani)

V predelovalnih obratih imajo sistematično urejeno skladišče surovin — valjane železne žilce

Izkoristimo notranje rezerve v podjetju

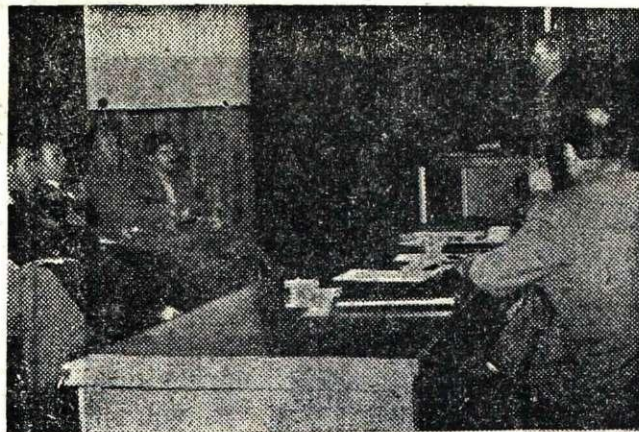
Nadaljevanje s 1. strani
cije je na ta problem resno opozoril že v svojem poročilu, kajti bilanca je bila sprejeta in smo že mislili, da je vse v redu. Letošnja bilanca kaže, da je spet 77,6 odstotka v korist osebnih dohodkov premalo in da bomo potrebovali 84 odstotkov. — Preostalih 16 odstotkov predstavlja tako minimalne zneske, da bi moral tudi privatnik v takem stanju v konkurno. Naloga vseh članov delavskega upravljanja, ki bodo obravnavali predlog družbenega plana, bo, da resno razmislijo o vsem, ker se nam lahko zgodi, da bomo zašli v še večje težave, ki bodo imele dolgotrajne posledice.

O problemih tržišča in o težavah, ki jih imamo v zvezi s tem, je govoril tovariš Zvone Tržan. Takoj v začetku svoje razprave je ugotovil, da je to resno vprašanje, o katerem bo treba govoriti na slehernem posvetu ali konferenci. V zadnjem času ugotavljamo zastoj pri prodaji naših izdelkov. Ta zastoj gre v veliki meri na račun zmanjšanja investicijske dejavnosti, ki je v prejšnjih letih presegala naše zmogljivosti, zdaj pa je zmanjšana potreba po naših izdelkih. Niso daleč časi, ko so imela gradbena podjetja dela, kolikor so ga pač hotela in so pri industrijskih podjetjih kupovala material v neomejenem obsegu. Zdaj so ti časi za nami, kajti na tržišču je vsak dan več potnikov in če smo se včasih

otepali kupcev, jih danes že iščemo. Primer z našimi elektrodami nas opozarja, da jih je na tržišču preveč in bomo morali skrbeti za izboljšanje njihove kvalitete ter znižanje cene. Če ne bo šlo drugače, jih bomo morali prodajati tudi pod nivojem konkurence. Podobno situacijo imamo tudi pri pocinkani pločevini in žici ter še nekaterih drugih izdelkih. Res je tudi, da nobeden od naših kupcev ne mara imeti večjih zalog, ker se zaveda, da je blaga dovolj in ga bo lahko dobil, kadar ga bo potreboval. Ugotavljamo tudi da so naši kupci postali bolj oprezní pri prevzemu blaga. V ilustracijo naj povem, da se je število reklamacij v primerjavi s prvim četrtletjem lanskega leta povečalo za 63 odstotkov. Toda to še ni vse! Vedno več primerov je, da naši kupci naročila stornirajo. Situacija, kakršno imamo, narekuje, da bomo morali naš sistem prodaje izdelkov hitro spremeniti. Jasno je tudi, da z aparatom, ki je bil v času distribucije, ne moremo več shajati. — Ustrezen predlog je izdelal organizacijski biro in so o njem razpravljali tudi organi upravljanja. Morda je res, da je predvideno povečanje števila delovnih mest veliko, toda razumeti moramo, da tako hitro ne bomo dobili kadrov in bomo potrebovali najmanj tri leta, da bomo po predloženi reorganizaciji izpopolnili v glavnem ključna mesta s strokovnimi ljudmi v našem aparatu. Podobne

težave imajo tudi v mnogih drugih podjetjih, pri nas pa lahko ugotavljamo tudi to, da smo na področju organizacije komercialne službe zamudili že nekaj let.

Direktor gospodarsko-računskega sektorja, tovariš Stanko Ravnik, je v svoji razpravi narižal nekaj problemov in jih ilustriral tudi s številkami. Načrt je bil v lanskem letu dosežen samo s 97,56 odstotka, kar predstavlja 850 milijonov manj, kot smo predvidevali. Treba je opozoriti na izpad prodaje 2000 ton bele pločevine in tako nismo dosegli čistega dohodka, za kar nam primanjkuje še 740 milijonov dinarjev. Če bi hoteli zadovoljiti vsem potrebam, potem bi nam ob primerjavi s sredstvi, s katerimi razpolagamo, zmanjkala še ena milijarda. O tej zadevi bomo govorili tudi na prihodnjem zasedanju CDS. Problematika je dovolj pereča, zato je prav in potrebno, da pri njenem reševanju sodeluje kar največ ljudi. Tudi s prodajo izdelkov v prvem kvartalu leta 1962 nismo zadovoljni. Ugotavljamo, da smo pod planom prodaje za 1,76 odstotka, dohodek pa 4,48 odstotka. Tako stanje bi lahko imelo tudi hude posledice za prihodnje obdobje. Čisti dohodek podjetja je bil v prvem četrtletju dosežen z 1.511.514.000 din. Za osebne dohodke pa smo dobili 1078 milijonov. Če so bile akontacije naših osebnih dohodkov v tem obdobju previsoke, potem se bomo morali

Udeleženci posvetovanja pri Jeleni med razpravo

pač potruditi, da bomo ustvarili v prihodnje višji dohodek, v nasprotnem primeru pa se bomo morali zadovoljiti z zmanjšanimi akontacijami.

Ob zaključku še nekaj misli iz razprave glavnega direktorja, ing. Matevža Hafnerja. Najprej je govoril o nekaterih problemih našega tržišča in opozoril na izplene ter dejal, da smo včasih znali delati, zdaj ko delamo zase, pa ne znamo ali nečemo. Pri tem je ugotavljal, da v staro železo pošiljamo tudi mnogo takih odpadkov, ki bi jih lahko koristno uporabili pri vzdrževanju. Ko je omenjal vprašanje osebnih dohodkov, je opozoril tudi na proizvodne stroške. Lani smo na Jesenicah živeli tako, kot da imamo na razpolago dovolj denarja. Res je, imeli smo ga in smo se tako tudi obnašali. Zdaj smo v položaju, da bomo ostali brez znižanih fondov osebnih dohodkov. Treba se bo boriti za znižanje proizvodnih stroškov, pri tem pa bodo morale spregovoriti nekaj več o tem tudi naše ekonomske enote.

Jeseničani se kaj radi po-

hvalimo s tradicijo in s kaj, toda stvar je nekoliko drugačna, če samo pomislimo, kakšne preglednice nam dela proizvodnja bele pločevine v zadnjih treh letih in še vedno ugotavljamo, da nismo uspešni. Težave so tudi še z rekonstrukcijo v valjarni 2400. Skratka, opazimo, da je premajhna oseba na odgovornost. So primeri, ko ne moremo in ne moremo najti krivca in se ljudje ob raznih zasliševanjih poslužujejo tudi neresnice, samo da ne bi kje izvedeli resnice in da bi pač zaščitili nekoga vse do vrha.

Zelo važni so tudi odnosi med posameznimi ekonomskimi enotami. Vedno se je treba zavedati, da je osnova celoten kolektiv in če n. pr. valjarne nekaj vzamejo martinarni, s tem celotnemu kolektivu prav nič ne pomagajo. Kar se tiče osebnih dohodkov, glavni direktor meni, da več kot zaslužimo, ne moremo deliti. Ekonomskim enotam ne bo dosti pomagalo, četudi žonglirajo s cenami in delajo računic na papirju. Treba je sešteti 200 milijonov, če so jih pa realizirali samo 180, potem bomo lahko izplačali samo 180 milijonov. Seveda se ne strinjamo z »uravnilovko«, toda ne more se dogajati, da hoče pomožni kovač zapustiti svoje delovno mesto in se zaposliti v grupi v martinarni. Tu bodo morali svoje delo opraviti tudi obratovodje, njihova naloga pa je, da pravilno prikažejo ekonomski problem. Od članov organov samoupravljanja je treba zahtevati preusmeritev, da bodo gospodarsko mislili bolj, kot so bili vajeni doslej. V zvezi s tem smo že imeli prve sestanke in lahko ugotavljamo, da so v zadnjem času v ekonomskih enotah govorili tudi o problemih, ki jih prej ni bilo na dnevnem redu.

JAVORNIK I

Težka proga ima precej težav z vložkom. Ingoti imajo slabo površino, napake risavosti, poleg tega pa jim otežkoča delo tudi to, da martinarna ne vlija točno po programu in jim zato ne predvidene kvalitete ostajajo v zalogi, ki so se povzpale na 800 ton valjanega materiala.

Posvetovanje pri Jeleni, ki je bilo v preteklem tednu, je bilo zelo zanimivo, saj so na njem obravnavali perečo gospodarsko problematiko in so v razpravi sodelovali številni vodilni in drugi člani našega kolektiva

Medobratno tekmovanje

Žebljarna v aprilu spet prva

Medobratno tekmovanje v aprilu je bilo zelo razgibano in v celoti tudi zadovoljivo. Tako smo dosegli skupaj 4802 pozitivnih točk, kar je sicer za 2.172 točk manj kot v marcu, toda vseeno več kot povprečno v preteklih mesecih.

Najboljši uspeh smo dosegli v produktivnosti, in sicer kar 4002 točke, ali 694 točk več kot v marcu.

Najboljši v produktivnosti so bili javorniški vzdrževalci s 560 točkami in kolektiv gradbenega oddelka s 502 točkami, najslabša pa valjarna 2400.

Zelo slab rezultat pa smo dosegli pri izkoriščanju kapacitet, in sicer 315 negativnih točk. Negativen rezultat imajo vsi vzdrževalni obrati, razen energijskega oddelka, pa tudi nekateri produktivni obrati, predvsem pa valjarna 2400 s 338 negativnimi točkami.

Novatorskih in racionalizatorskih predlogov je bilo 7, kar nam da 140 točk.

Položaj pri bolovanju do 7 dni je v aprilu nekoliko bolj-

ši v primerjavi z marcem, vendar je rezultat še vedno slab, ker imamo kar 462 negativnih točk. Še slabši je rezultat pri bolovanju zaradi nezgod, kjer smo dosegli 76 negativnih točk in sicer predvsem zato, ker smo v prejšnjih mesecih (razen maja 1961: - 8 točk in januarja 1962: - 85 točk) dosegli pozitivne rezultate.

Pri redu in čistoči smo v aprilu izboljšali rezultat za 137 točk v primerjavi z marcem in dosegli 1376 točk.

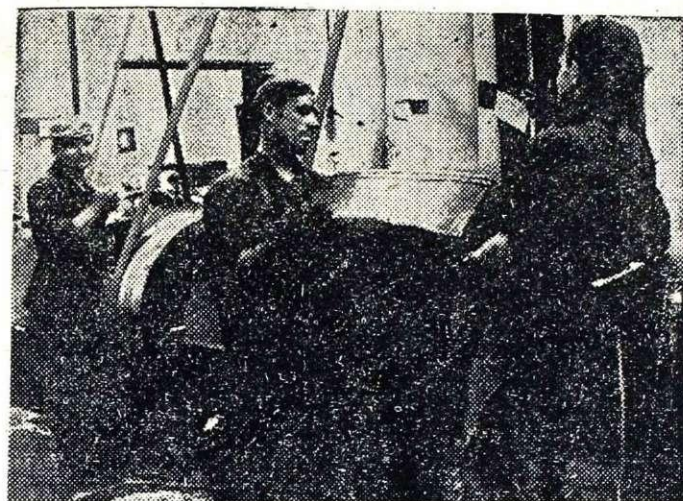
Tako je prvo mesto ponovno osvojil kolektiv žebljarne s 704 točkami, drugi je kolektiv hladne valjarne in tretji kolektiv gradbenega oddelka. Za dosežene uspehe vsem iskrene čestitke!

Z aprilom je tudi zaključeno tekmovalno leto od maja 1961 do maja 1962. Tekmovanje pa se bo nadaljevalo za obdobje od maja 1962 do maja 1963. Toda potrebne bodo določene spremembe po želji nekaterih obratov. O vsem tem vas bomo obvestili, ko se bo sestala komisija in določila nove kriterije.

Uspehi posameznih obratov v celotnem tekmovanju pa so naslednji:

	točk
plavž	+3.029
martinarna	+1.410
elektropeč	+2.316
opekarna	+2.952
livarna	+3.886
profilne valjarne	+2.099
valjarna 2400	-163
žična valjarna	+1.452
valjarna 1300	+1.843
jeklovlek	+1.028
hladna valjarna	+3.845
žičarna	+822
cevarna	+3.948
žebljarna	+3.911
elektrodni odd.	+3.392
energija	+1.916
OTKR	+2.698
mehanična del.	-397
konstruk. del.	+483
elektro del.	-118
Javornik III	+920
gradbeni odd.	+3.215
promet	+1.717
transport	+2.759

V enoletnem tekmovanju si je priborila prvo mesto cevarna s 3.948 točke, drugo mesto žebljarna s 3.911 točkami in tretje mesto livarne s 3.886 točkami.

Kolektiv žebljarne je tudi v mesecu aprilu osvojil v medobratnem tekmovanju prvo mesto

Kolektivu cevarne k uspehu iskreno čestitamo, kot tudi žebljarni in livarnam ter sploh vsem obratom z željo, da bi se v novem tekmovalnem letu s še večjim elanom

in boljše organizacijo dela borili vsi za čimboljši uspeh pri delu, za večjo produktivnost in s tem še boljše življenjske pogoje delovnega človeka.

Franc Šterk

Prvo zasedanje DS EE cevarne

Naše cevi najcenejše

Pred kratkim je bilo prvo zasedanje novoizvoljenega delavskega sveta EE cevarne. Dosedanji predsednik, tovariš Likovič, je poročal o delu delavskega sveta v pretekli mandatni dobi in obširno obravnaval razvoj delavskega upravljanja in delo delavskega sveta.

Dosedanji delavski svet je imel sedem rednih in eno izredno zasedanje ter je sprejel 66 sklepov. Zasedanj se je udeleževalo vedno 90 % članov in je bilo delo delavskega sveta plodno. Sprejeli so tudi več pravilnikov za svojo

ekonomsko enoto: pravilnik individualnih premij za prihranek na materialu, pravilnik o nagrajevanju po učinku, za delovna mesta, ki niso vsebovana v direktni normi in pravilnik o zaščitnih sredstvih. V poročilu je predsednik omenil tudi proizvodne uspehe, ki so zelo vidni.

Za predsednika novega delavskega sveta je bil izvoljen Slavko Krmelj, za njegovega namestnika pa Franc Berčič ml. V živahni razpravi je na vprašanja odgovarjal tudi grupni šef, tov. inž. Nikolič. Vse člane je najbolj zanimal perspektivni razvoj cevarne in zakaj cevarna izdeluje nekatere cevi z izgubo. Na to drugo vprašanje je odgovoril obratovodja, tov. Komljanec, da je prodajna cena naših cevi mnogo nižja od uvoženih in od cevi, ki jih izdelujejo druga podjetja pri nas. O tem vprašanju pa tečejo tudi razgovori s prodajnim oddelkom.

V nadaljevanju razprave so sklenili, da pred letom dni odpuščenega delavca ne bodo ponovno sprejeli, ker smatrajo, da je nepopoljšljiv. Pogovarjali pa so se tudi o vzdrževalnih stroških, ki so prekomerno porasli in o znižanju proizvodnih stroškov in tako naprej. Po mnenju delavskega sveta naj bi tudi dosedanje tekmovanje na varilnih progah preusmerili v tekmovanje o kvaliteti izdelka, ker so proizvodne zmogljivosti strojev skoraj popolnoma izkoriščene. Zato je ena osnovnih nalog novega delavskega sveta, skrbeti za čim bolj kvalitetno delo in uspeh vsega kolektiva ekonomske enote cevarne.

	PLAVŽ	MARTINARNA	ELEKTROPEČ	OPEKARNA	LIVARNA	PROF. VALJARNE	VALJARNA 2400	ŽIČNA VALJARNA	VALJARNA 1300	JEKLOVLEK	HLADNA VALJ.	ŽIČARNA	CEVARNA	ŽEBLJARNA	ELEKTRODNI. ODD.	ENERGIJA	OTKR	MEHAN. DEL.	KONSTRUKC. DEL.	ELEKTRODEL.	JAVORNIK III.	GRADBENI. ODD.	PROMET	TRANSPORT
Produktivnost	+300	+51	+162	+120	+280	+106	+342	+46	+175	+147	+325	+15	+24	+390	+100	+7	+304	+38	+196	+103	+560	+502	+109	+258
Izkoriščanje kapacit.	+78	+22	+133	+7	+23	+63	+338	-27	+116	-87	+138	+45	+47	+23	-30	+80	-16	-166	-160	-122	-105	-26	-30	-93
Novat in racion. predl.					+20		+20		+40		+20											+20		+20
Bolovanje do 7 dni	-19	-23	-28	-11	-16	-34	-1	-23	-26	+5	-12	-18	-23	+14	-22	-30	-	-37	-30	-26	-21	-24	-27	-30
Bolov. zaradi nezgod	+38	-	+35	+22	+28	-	-8	+18	+6	+46	+26	+27	+25	+13	-12	+19	+42	-15	-2	-27	-19	-31	-17	-4
Red in čistoča	+63	+59	+66	+69	+64	+60	+65	+69	+68	+65	+62	+62	+64	+64	+62	+65	+66	+64	+59	+65	+63	+65	+55	+49
Skupaj točk :	+384	+109	+368	+163	+377	+215	+624	+183	+359	+118	+527	+43	+297	+704	+158	+181	+158	+110	+63	-7	+468	+508	+90	+200

Iščemo vzroke bolovanj v podjetju

Z anketo, ki se trenutno izvaja v kolektivu, nameravamo zvedeti nekatere podatke o naših bolnikih. Zanimajo nas predvsem tisti podatki, ki jih običajno ni najti v kartoteki na kadrovskem sektorju.

Iz odgovorov na anketo želi kadrovski sektor predvsem zvedeti, katere skupine naših sodelavcev so bolj najbolj pogosto iščejo zdravniško pomoč in za kakšne bolezni. Prav tako nas zanimajo tudi razni pogoji, v katerih ljudje žive izven tovarne, kako živijo, kje se hranijo, kako se hranijo, kdo skrbi za njihove otroke, kadar so v službi in mnogo drugih stvari.

Pri vsem tem pa imamo en sam cilj. Radi bi zvedeli za čim več posrednih in neposrednih vzrokov bolezni, kajti le tako bo kadrovski sektor lahko začel s sistematskim delom tudi na tem področju. Tako bi lahko začeli učinkovito posegati tudi na področja, katera smo doslej zanemarjali, čeprav so morda bistvene važnosti za zdravje in dobro počutje človeka - delavca.

Računamo, da nam bodo pri tem delu vsi izbrani anketiranci z veseljem pomagali s tem, da bodo napisali točne odgovore in anketo tudi pravočasno oddali, saj tako tudi sami pomagajo pri reševanju vprašanja zdravstvenega stanja sodelavcev.

-an

Gibanje stroškov za stojnine in okvare na JŽ vagonih

Vključno do meseca aprila smo plačali:

redne stojnine za	13.	805 voz	69.367.860 din
za poškodbe	1.	829 voz	8.004.319 din
stojnina za poškodovane vozove	1.	829 voz	19.314.240 din
skupaj			97.126.419 din

Stojnina za maj, razdeljena po materialih:

	din
koks	90.300
staro železo	175.800
apno	1.306.800
ruda	14.095.920
mazut	897.120
elektrode	10.800
grahovec	124.200
kocke	82.800
oreh	48.600
prod	31.800
lignit	9.000
žičniki	600
glina	232.800
pesek nal.	6.400

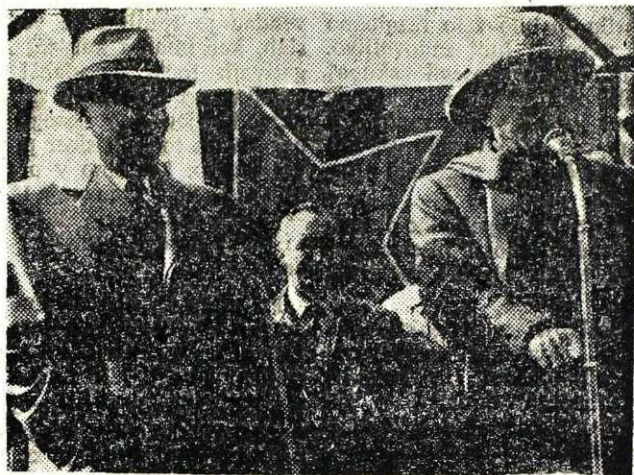
liv. pesek	12.600
tračno železo	116.400
ognjevzdržna	
opeka	1.500
embalaža	40.500
ferolegure	73.200
cink klorid	2.400
magnezit	30.000
grodelj	6.600
jeklenke	10.800
jedavec	7.200
lepenka	19.200
globalni stroški	777.600
skupno	18.212.940

N. B.

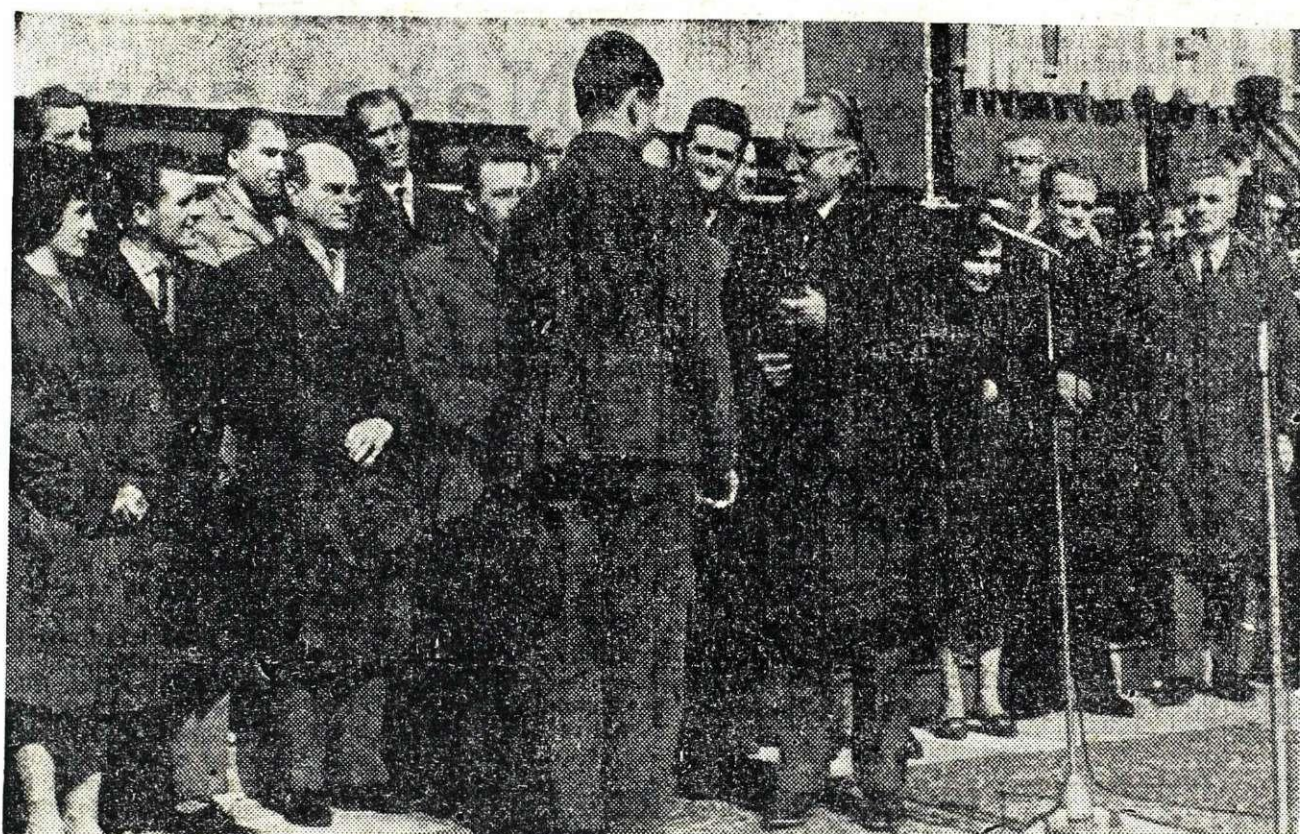
Dragi tovariš TITO,

TITO in nova Jugoslavija

(Iztrgane sentence . . .)

Tovariš Tito in Sukarno sta nas skupno obiskala, toplo pozdravljena od vseh prebivalcev naše komune.

Štacija mladosti je letos začela pot na Jesenicah. Predsednik Ljudske skupščine Slovenije je predal palico prvemu nosilcu tov. Ludviku Zajcu, danes pa jo bo mladina izročila tovarišu Titu s številnimi pozdravi in čestitkami za njegov 70. rojstni dan

Režimi predvojne Jugoslavije so živeli več kot 20 let, zadržajoč se na obznanju, na terorju in preganjanju najnaprednejših ljudi naše države. Zato so, kot je poznano, v predvojni Jugoslaviji bili zelo težki pogoji za delo in borbo Komunistične partije. Ali vladajoči buržoazni razred monarhofašistične Jugoslavije je izzval s svojo notranjo in zunanjo politiko nezadovoljstvo delovnih ljudi in zatiranja narodov naše države in s tem istočasno proti svoji volji ustvarjal pogoje za delo KPJ...

Ves čas vojne je Partija nenehno delala na tem, da zbere vse sile za borbo in zmago ali vzporedno s tem tudi na tem, da se onemogoči vrnitev stare zasovražene oblasti. Partija je zaradi tega posvečala veliko pozornost izgradnji organizacijskih in političnih predpogojev (ljudska oblast, ljudska vojska kot oborožena sila naroda, politično gibanje v obliki ljudske fronte itd.), da bi si lahko narod po končani vojni uredil svoje življenje, tako kakor si sam želi...

Zelo dobro je poznano, da smo mi po končani vojni podredovali popolnoma razrušeno in oropano državo, ekonomsko zaostalo, državo brez

Stališča izvršnega odbora OO SSZDL o problemih tovarniškega tiska

O problematiki tovarniških časopisov

Ze dalj časa je, kar je Izvršni odbor okrajnega odbora SZDL v Kranju razpravljajal o problematiki tiska na Gorenjskem. Na osnovi razprave so bila sprejeta tudi ustrezna stališča. Odločili smo se, da našim bralcem posredujemo tisti del stališč, v katerih Izvršni odbor okrajnega odbora SZDL obravnava v posebni točki problematiko tovarniških časopisov.

»S poglobljanjem delavskega samoupravljanja, predvsem z decentralizacijo samoupravljanja v podjetjih, dobiva tovarniški tisk vse

večjo vlogo. To se vidi tudi iz vse večjega števila tovarniških listov, ki izhajajo na področju okraja. Domala v vseh večjih podjetjih že izdajajo ali tiskane ali pa ciklostirane liste.

Toda hkrati, ko ugotavljamo vse večji razmah sredstev informacij v kolektivih, lahko ugotovimo, da se vsebinsko ti listi še niso izklopali iz začetnih težav in da koncepti teh listov še niso povsem izčiščeni. Tovarniški listi so še vedno zaprti vase. Premalo obravnavajo splošno problematiko s področja komune.

Vendar tu ne mislimo na kopiranje drugih listov, ki izhajajo v okraju in republiki, marveč na to, da bi bilo treba v teh listih obravnavati vse tiste probleme, ki zanimajo ne le delavca proizvajavca, ampak tudi delavca upravljavca in predvsem delavca potrošnika in samoupravljalca v komuni.

Ta glasila so še vedno glasila preozkega kroga ljudi v podjetju. Nemalokrat se iz vsebine, ki jo obravnavajo, vidi tendence strokovnih služb v podjetju, zanemarjajo pa

se mnenja in predlogi neposrednih proizvajalcev in jih v listu ni posebno čutiti.

Zato izvršni odbor okrajnega odbora SZDL meni, da bi se morali tovarniški listi pri uravnavanju svoje vsebine predvsem opreti na neposredne proizvajalce v podjetju. K sodelovanju bi bilo treba pritegniti ves delovni kolektiv in storiti vse, da bi ti listi resnično odražali stanje in razpoloženje v kolektivu. Zato ti listi nikakor ne morejo ostati v okviru uprav podjetij, marveč morajo resnično postati glasila vseh političnih organizacij v podjetju in glasila delavskega samoupravljanja.

V tovarniških listih je nedvomno treba izboljšati delo uredniških odborov. Uredniški odbori morajo biti sestavljeni tako, da se ne spreminjajo, kot se sedaj večkrat dogaja,

Še na mnoga leta!

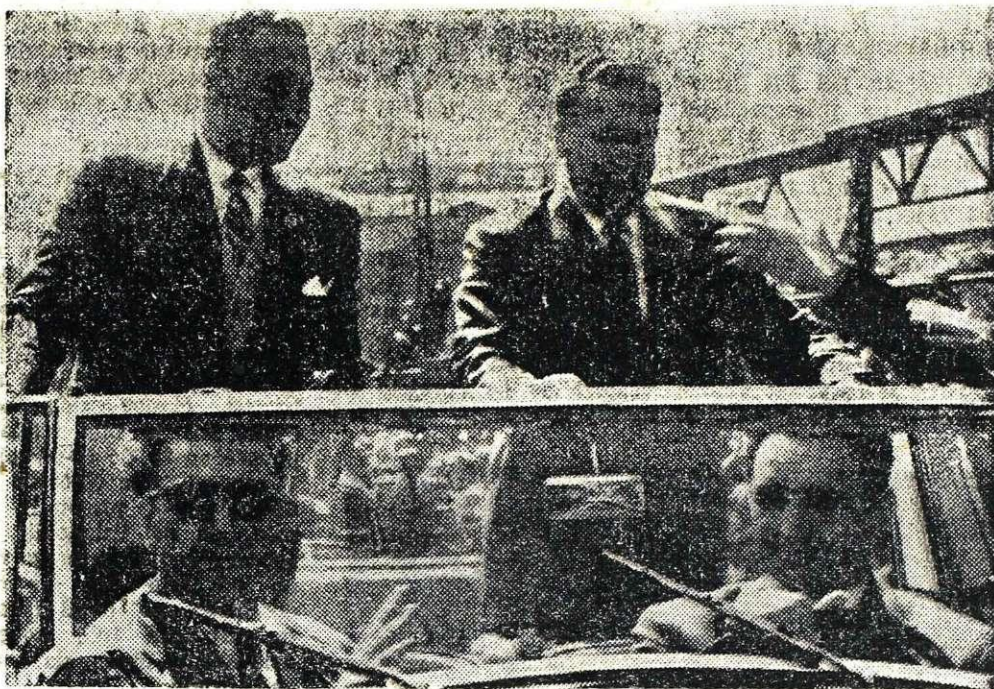
Srečanja s TITOM na Jesenicah

neke pomembne industrije in jeni na ustvarjanje gospo-
naprednega kmetijstva — če-
mur je odgovarjala tudi druž-
bena in kulturna nerazvitost.
V 1949. in 1950. letu je Par-
tija delo in aktivnosti, usmer-

darskega in družbeno-politič-
nega sistema. Zavzete so me-
re decentralizacije, zoževanja
funkcij in kompetenc central-
nih organov in zmanjševanja

Med obiskom na Jesenicah se je njihova priljubljenost še povečala

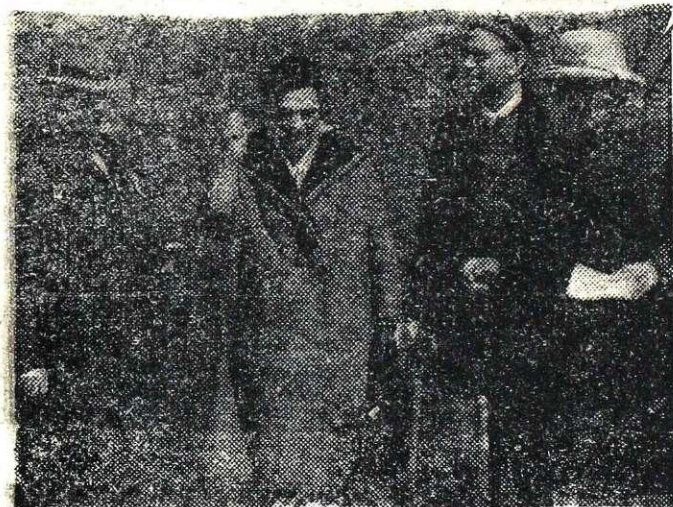
Jeseničani smo pozdravila Tita tudi, ko je spremljal voditelja prijateljske afriške države Naserja

njihovega aparata. Povečana je vloga lokalnih organov in dana jasna orientacija za demokracijo, za ustvarjanje družbenega samoupravljanja in prenašanja funkcij upravljanja s centralnih državnih organov na republiške, okrajne in občinske organe...

Sestavni del politike dvigalja proizvodnih sil bodo tudi napor za nadaljnje povečanje proizvodnosti dela in učinkovitosti gospodarjenja. K temu naj pripomore predvsem razvijanje vseh pozitivnih materialnih in družbenih faktorjev, ki so v dosežanju razvoju znatno prispevali k doseženim uspehom, nadaljnja širša uporaba sodobnih znanstvenih in tehničnih dosežkov v proizvodnji razvijanja znanstveno-raziskovalnega dela, strokovno izobraževanje kadrov in izboljšanje kvalifikacij delovne sile...

Vztrajno se moramo boriti naprej, da bi nazadnje zma-

gala ideja miroljubne aktivne koeksistence med narodi in državami. Prizadevati si moramo, da bi ljudje zavrgli zakon močnejšega, ker je v njih civilizacijski uspehi v teh vseh človeških odnosih kot niki in znanosti sploh. Sicer pojem nedostojen — zlasti v današnjem času, ko so znanstveni uspehi dosegli višine, ljudi...

Planiške tekme so bile za oba državnika posebno zanimive

v cenzorje uprave podjetja, ki črtajo oziroma zavračajo vse prispevke, ki bi bili v kakršnemkoli nasprotju s stališči uprave podjetja. Vse politične organizacije v podjetju ob podpori organizacij Socialistične zveze na terenu bi se morale boriti proti pojavom, da se imenoma posameznih proizvajalcev, ki so nekoliko kritičnejša, ne objavljajo. Vsi bi se morali boriti proti taki politiki uredniških odborov, ki ne dopuščajo, da se posamezni kritični odstavki pojavljajo na straneh tovarniških listov. Tako je na primer pred nedavnim uredniški odbor nekega tovarniškega glasila zavrnil objavo prispevka »Kam naj se pritožim?«, ki je kritično obravnaval stališče do najrazličnejših birokratsko postavljenih komisij v podjetju. To se ne bi smelo več ponoviti.

Dogaja pa se celo, da se mnogo krat cenzurira razne prispevke že v tisku. Vsi taki pojavi ne povzročajo samo gmotne škode, ki je precejšnja, ampak predvsem politično škodujejo in predstavljajo cirkulacijo v nadaljnjem razvoju delavskega samoupravljanja in uveljavljanja novih družbenih odnosov v podjetju. Zgodijo se večkrat tudi, da kličejo posamezne tovariše, ki urejajo liste, na odgovornost, če list objavlja razne kritične sestavke. Socialistična zveza bi se morala z vsemi razpoložljivimi sredstvi boriti proti takim pojavom in zagotoviti slehernemu proizvajalcu v podjetju pravico, da svobodno in brez posledic izraža svoja stališča o vseh vprašanih nadaljnega razvoja podjetja in notranjih odnosov v podjetju. Prav tako bi bilo treba zagotoviti, da posamezniki, ki te liste urejajo, ne

bi bili zaradi svojega dela klicani na odgovornost, oziroma celo disciplinsko preganjani.

Posebno poglavje je financiranje tovarniških listov. Tu bi bilo treba uveljaviti princip, da samoupravni organi v podjetju, ki izdaja list, vnaprej določijo potrebno višino sredstev za nemoteno izhajanje lista, s temi sredstvi pa naj bi potem razpolagal uredniški odbor, ki mora biti sestavljen tako, da bo zagotovil resnično demokratičnost v obravnavanju vseh stvari in o njihovem trošenju samostojno odločal. Ne bi se smeli dogajati primeri, ki se še dogajajo, da razpolagajo z vsotami za izdajanje lista posamezni administrativni uslužbenci, ki potem dobivajo občutek, da so oni tisti, ki lahko neposredno vplivajo tudi na vsebino lista.

Zato Izvršni odbor okrajnega od-

bora SZDL priporoča občinskim odborom SZDL, da skupno z občinskimi sindikalnimi sveti in političnimi ter samoupravnimi organi v podjetju pretehtajo možnosti, da bi se za tovarniške liste v okviru komune organiziralo skupno uredništvo, ki bi bilo izven podjetja. Na ta način bi se neposrednim proizvajalcem nesporno omogočilo lažji kontakt z uredništvom in na drugi strani preprečilo vsakršno administrativno poseganje v urejanje lista.

Seveda pa se organizacije Socialistične zveze hkrati, ko se borijo proti vsem poskusom izvajanja sankcij zaradi odkrito povedanih stališč, morajo boriti tudi proti vsaki anonimnosti v teh listih in proti vsem negativnim pojavom, ki bi se v njih pojavljali, a niso v skladu z nadaljnjim razvojem našega demokratičnega samoupravnega sistema.

Izvilleki iz poročil predsednikov

(Nadaljevanje)

EE SAMOTARNA

Predsednik DS EE šamotarne je na primopredajni seji izčrpno poročal o vseh problemih v obratu. Omenil je, da so dosegli produktivnost 74 kg na moža proti 69 kilogramom na moža v letu 1960. Preseganje norme je v oddelkih različno in gre večina preseganja preko 30 odstotkov na račun kvalitete. Število neupravičenih izostankov je še vedno veliko. V proizvodnji bo moral biti

letos poudarek na kvalitetenem delu. Pri tem pa omenja težave, ki jih imajo z dobavljanjem surovin in nerazumevanje potrošnikov njihovih izdelkov, predvsem martinarne in industrijskih zidarjev. Pravi, da so izjave nekaterih po vprašanju kvalitete njihovih izdelkov popolnoma neutemeljene in škodljive, ker se pri pregledu stanja nato po navadi ugotovi, da kvaliteta popolnoma zadovoljuje. Obratovodstvo je že sprejelo nekatere ukrepe po teh vpra-

šanjih, predvsem o načinu naročanja in dobavljanja. Ob koncu poročila pojasnjuje še gibanje osebnih dohodkov in izkoriščanja AV sklada.

EE JAVORNIK I

Predsednik DS EE Javornik I (profilne valjarne) je v svojem poročilu navedel, da se uspehi njihovega delavskega sveta odražajo predvsem v sprejetih sklepih po vprašanih. Zboljšanja organizacije dela in kvalitete izdelkov. Pohvalil je aktivnost članov delavskega sveta, saj je bila udeležba povprečno 80 do 90-odstotna. V razpravah je običajno sodelovalo pol prisotnih. Poroča, da so ustanovili rezervni sklad, v katerega redno odvajajo del sredstev, doseženih po enoti izdelka ter priporoča tudi novemu delavskemu svetu, da s tem nadaljujejo.

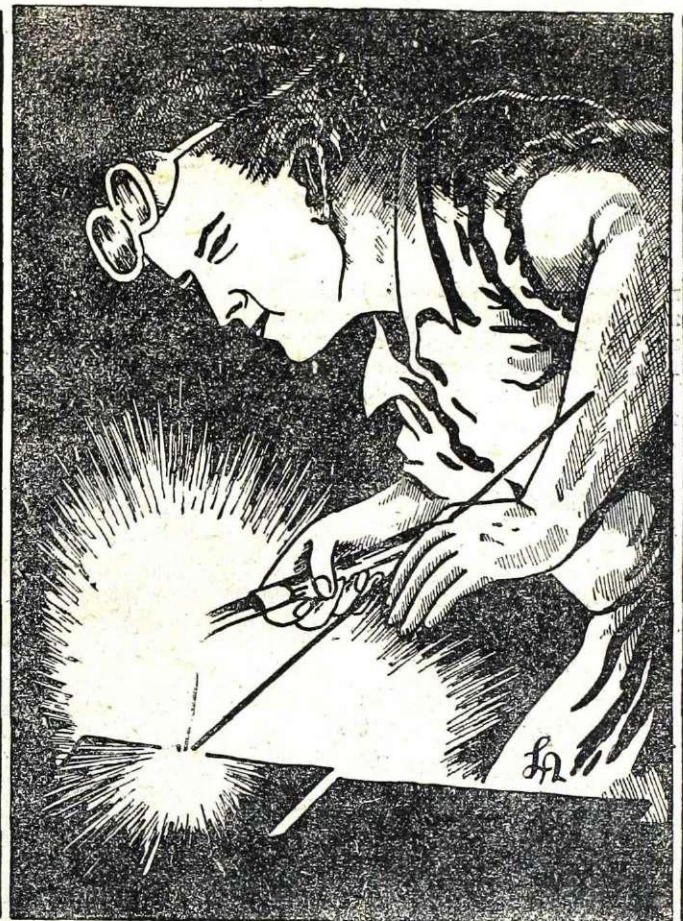
V nadaljevanju podrobno obravnava proizvodnjo v pretekli mandatni dobi, finančno realizacijo, zvišanje in znižanje proizvodnih stroškov in uporabljanje AV in AZ sklada. Pri tem pripominja, da finančne realizacije niso dosegli, čemur je mnogo kriva njihova malomarnost, ker so delno valjali izven predpisanih toleranc. Za zvišanje proizvodnih stroškov pa predsednik ugotavlja, da so krivci izven njihovega obrata in priporoča novemu delavskemu svetu po teh vprašanih strožje ukrepe.

EE JAVORNIK II.

Delavski svet te ekonomske enote je imel v svojem mandatu 9 rednih in eno izredno sejo. Povprečno je bilo prisotnih na sejah 76 odstotkov članov. Novoizvoljeni delavski svet je predsednik seznanil s štirimi neizpolnjenimi sklepi. Karakteristično za obdobje njihovega delavskega sveta, navaja predsednik, je posebno za drugo polovico rekordna proizvodnja. Rezultat tega je

viden tudi v doseženi realizaciji v prvem četrtletju letos, ko so realizacijo presegli za 6 odstotkov in v povečanju produktivnosti.

Največ pozornosti je predsednik v svojem poročilu posvetil obdelavi tržišča in prodaji njihovih izdelkov. Pri tem je naglasil, da smo pri

Dragi sodelavci! Ne bodimo tako nepredvidni, kot je varilec na naši risbi in uporabljajmo zaščitna očala, ki jih imamo, kjerkoli jih je treba

EE STRUGARNA VALJEV

Osnovna naloga upravnega odbora te ekonomske enote, kakor navaja predsednik, je bila rekonstrukcija obrata, saj imajo stroji in naprave pri njih povprečno starost 50 let. Na pobudo upravnega odbora so nabavili nekaj novih strojev, za njihovo namestitev pa so podaljšali tudi halo. Popolnoma so obnovili električno napeljavo, ki je bila tako dotrajana, da je že ogrožala varnost pri delu.

Poleg tega je predsednik upravnega odbora seznanil novoizvoljene člane o številu sej dosedanjega upravnega odbora, o aktivnosti članov na sejah, o izkoriščanju AV in AZ sklada ter o vsebini nekaterih važnih sklepov in njihovem izpolnjevanju.

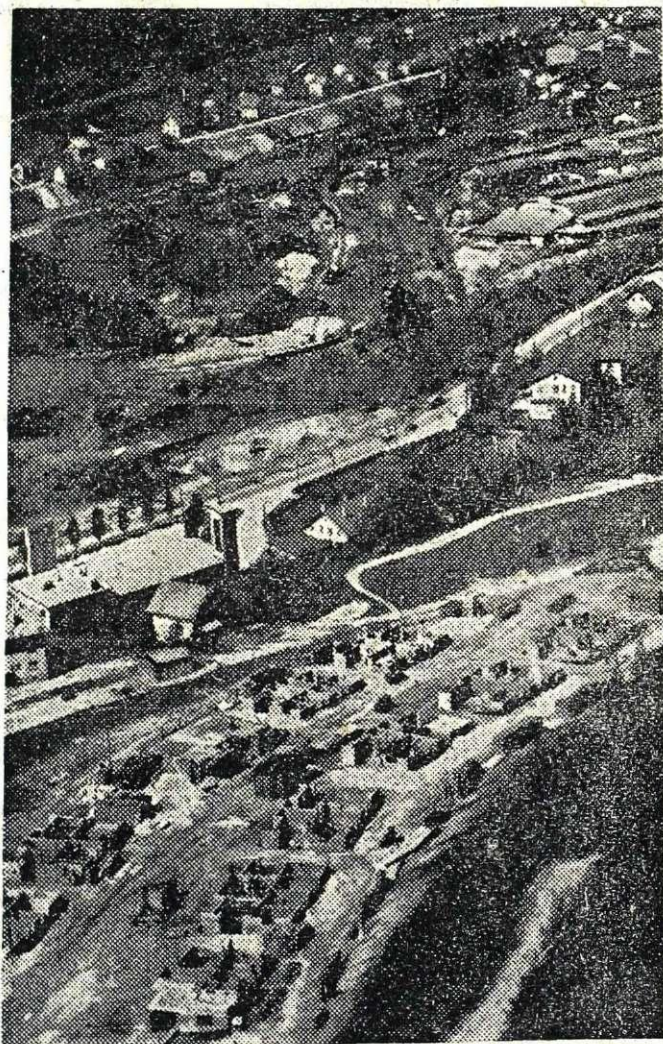
EE ELEKTRODNI ODD.

Predsednik DS EE elektrodnega oddelka je v svojem poročilu posebno poudaril tesno povezavo in sodelovanje delavskega sveta in predsednika ZEE in uspešno delo organov delavskega samoupravljanja ter izrazil upanje, da je bil z njihovim delom zadovoljen ves kolektiv, saj je decentralizacija v veliko večji meri stimulirala tako kolektiv kot vsakega posameznega proizvajavca.

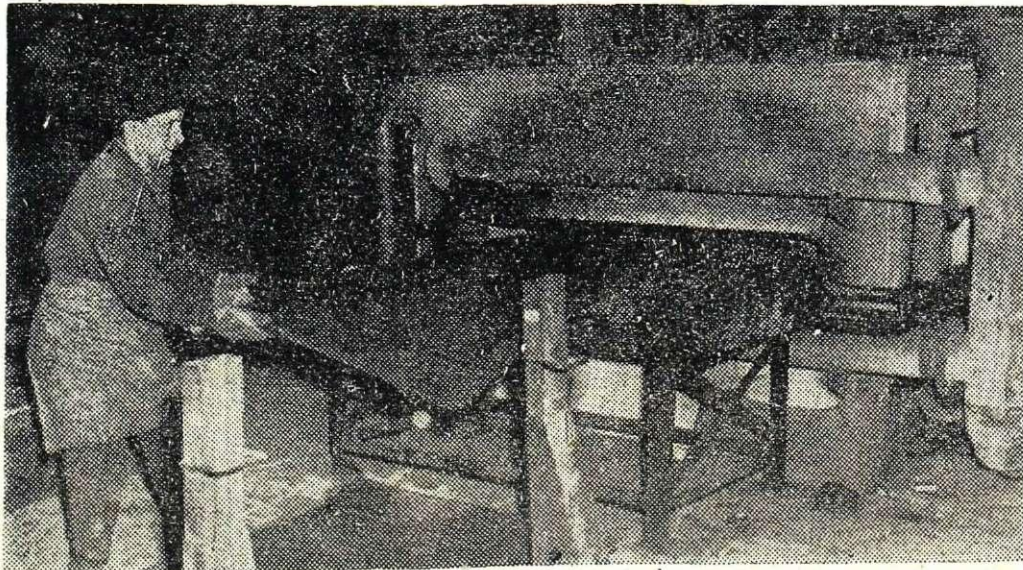
reševanju te problematike bili zelo okorni, da je preteklo precej časa, preden se je njihov predlog o znižanju cen elektrodam zaradi konkurenčnosti realiziral, prav tako pa je preteklo precej časa, da smo s tem sklenjenim seznanili potrošnike elektrod. Izraža zadovoljstvo, da so sedaj začeli njihovi vodilni ljudje obdelovati tržišče, da zbirajo potrebe in zahteve potrošnikov, vendar meni, da bi to delo morala prevzeti komercialna služba, ker bi se njihovi strokovnjaki tako lahko v celoti angažirali pri izboljševanju kvalitete sedanjih izdelkov in osvajanju novih kvalitete.

EE CEVARNA

Po uvodu o pomenu delavskega samoupravljanja, njegovem razvoju, navaja predsednik delavskega sveta cevarne nekaj njihovih osnovnih problemov. Meni, da je zmogljivost njihovih strojev količinsko popolnoma izkoriščena. Zato predlaga, da naj bodo njihova prizadevanja za napredek usmerjena v čim bolj kvalitetne izdelke, kar bo potrebno, če bodo hoteli obdržati tržišče in konkurirati ostalim proizvajavcem čevi. Na koncu navaja še podatke o storilnosti in delavskih urah ter ugotavlja sta-

Naselje stanovanjske zadruga »Kovinar« nad železniško progo že raste iz tal

Delo pri sušilni peči ni lahko, čeprav ni tako zelo zahtevno kot mnoga druga delovna mesta v Javorniku II

delavskih svetov EE in UO EE

len porast proizvodnje in z njo storilnosti ter izplena.

EE ŽEBLJARNA

Ze v uvodu zelo izčrpnega poročila, v katerem predsednik DS EE žebjarne podrobno analizira delo delavskega sveta posamezno za vsako sejo, navaja tudi naslednje:

«Materialna osnova naše družbene skupnosti je v času od prevzema tovarn po organih delavskega samoupravljanja močno narasla. Prizadevanje delovnih ljudi je pripomoglo k vsesplošnemu napredku hitreje, kot smo vsi skupaj pričakovali. Na današnji stopnji razvoja delavskega samoupravljanja v železarni je bistveno vprašanje, kako doseči praktično sodelovanje celotnega kolektiva pri upravljanju. Novi gospodarski sistem in s tem novi način delitve dohodka podjetja med družbo in kolektivi zahteva, da se upravljanje v podjetju obravnava s stališča materialne zainteresiranosti proizvajalcev. Proizvajavec mora vedeti, da so njegovi osebni dohodki neposredno vezani na gospodarski uspeh podjetja, da je njegov položaj v gospodarski organizaciji bistveno drugačen od dosedanjega. Zato smo dolžni, da se stalno izpopolnjujemo in seznanjamo z različnimi težavami, ki se nam pojavljajo v gospodarstvu ter jih rešujemo. Vse to pa bomo dosegli le tako, da si bo celoten kolektiv prizadeval doseči čim boljši uspeh na gospodarskem polju»

Na koncu svojega poročila ugotavlja, da je njihova EE dosegla zadovoljive rezultate pri uvajanju sodobnih tehnoloških procesov in opuščanju dosedanjega obrtnega načina proizvodnje.

EE KONSTRUKCIJSKA DELAVNICA

Delavski svet ekonomske enote konstrukcijske delavnice je imel v svojem delu najprej težave z uvajanjem rezervnega sklada, tako navaja v poročilu predsednik,

ker se je posebno na zborih opazilo, da člani kolektiva na rezervni sklad ne gledajo dovolj gospodarsko, temveč vidijo le lastne trenutne potrebe. Po pravilnem pojasnilu so vendarle sklenili, da bodo formirali rezervni sklad. Pri ugotavljanju doseženega odstotka gibljivega dela osebnih dohodkov je bil zainteresiran celoten kolektiv. Ugotovili so, da sedanja merila pri določanju mase osebnih dohodkov niso dovolj stimulativna in zato predlagajo, da se določijo takšna merila, s katerimi bo uspeh njihovega dela stimuliran na uspeh proizvodnje.

EE JAVORNIK III

V svojem kratkem in jedrnatem poročilu je predsednik DS te ekonomske enote poročal med drugim, da je delavski svet njihove ekonomske enote dosegel določen napredek. V delu delavskega sveta ekonomske enote pa so imeli težave pri izpolnjevanju sklepov, ker odgovorni forumi niso pokazali dovolj razumevanja. Predsednik meni, da je to zaradi tega, ker niso samoupravljanja upoštevali in se niso zavedali, kaj pomeni. Prav tako meni, da bi nekatere probleme bolj plodno reševali, če bi reševali te probleme skupno z ekonomsko enoto valjarn. To pomeni, da bi se morali sestati po določenih vprašanjih z dvema ali več EE in problem skupno in sporazumno rešiti.

EE TRANSPORT

Predsednik DS EE transport je v svojem poročilu analiziral delo delavskega sveta in poročal poleg drugega tudi o prizadevanju delavskega sveta, da bi v ekonomski enoti uredili pravilne medsebojne odnose med vodilnimi. Kljub prizadevanju, tako poroča predsednik, so v tem le delno uspeli. Rešitev je ostala le pri lepih obljubah, nesoglasje pa traja dalje, kar pa je imelo tudi negativne posledice pri delu. V nadaljevanju predsednik poroča, da je prišlo tudi do nesoglasja med delavskim svetom in obratov-

odstvom pri izbiri kandidatov za nova ali izpraznjena delovna mesta.

EE PROJEKTIVNI BIRO

Največji del poročila predsednika upravnega odbora te ekonomske enote vsebuje predvideno reorganizacijo biroja, oziroma formiranje samostojnega biroja. To tudi navajajo kot vzrok, da se je v pretekli mandatni dobi upravni odbor ekonomske enote sestel le trikrat.

Poročila predsednikov ostalih ekonomskih enot, s katerimi smo razpolagali, pa navajajo le podatke o delu organov delavskega samo-

upravljanja, za katere menimo, da niso toliko važni, da bi o njih pisali. Iz teh poročil le nekaj splošnih vprašanj in problemov:

- centralni organi delavskega samoupravljanja bodo morali dati EE več pomoči in navodil, ker EE in samoupravni organi ne morejo vedno ukrepati po svoje, ampak se morajo pridrževati nekakšne splošne linije;

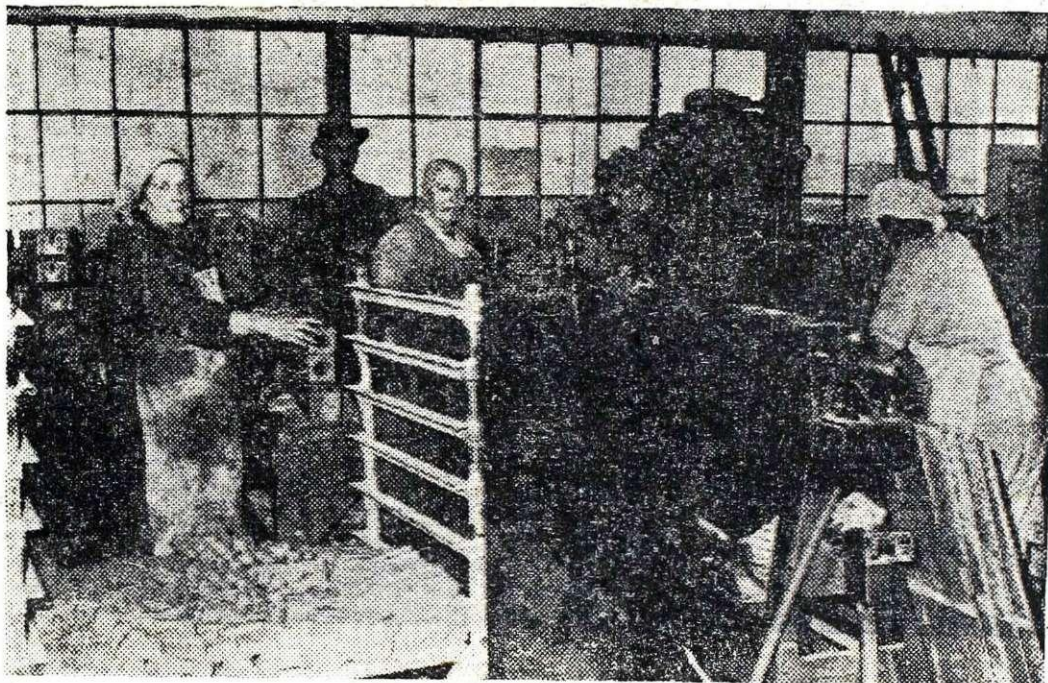
- mandatna doba UO in DS EE je prekratka, ker v enem letu člani ne dobijo celotnega vpogleda v probleme obrata;

- splošno pomanjkanje znanja in zastopanja stališča decentralizacije;

- pravilnike, ki regulirajo delo samoupravnih organov, bo treba razmnožiti na takšno število, da ga bo dobil sleherni član kolektiva;

- prenos upravljanja na EE in celotna decentralizacija je v vsakem primeru pozitivna, vendar moramo doseči večjo povezavo z obratovodstvi.

Nakazani problemi iz poročil predsednikov in splošna vprašanja so po našem mnenju takšna, da bi o njih bilo vredno razpravljati. Prav naš tednik »Železar« je mesto, kjer bi se takšna diskusija v našo splošno korist lahko razvila.

Samotna opeka je za naše podjetje zelo važen izdelek, saj jo ogromno potrebujemo za obzidavo martinarskih in drugih peči po vsej naši tovarni

Uspel zbor EE martinarne

Nedeljsko delo tudi poleti

Pred nekaj dnevi je bil v martinarni zbor EE na katerem so proizvajalci proučili splošne probleme obrata in se pogovorili tudi o nedeljskem delu, ki ga bo treba organizirati v poletnih mesecih. Seje zbora EE se je udeležilo veliko martinarjev, ki so pokazali za obravnavane probleme veliko zanimanja.

Najprej je obratovodja izčrpno poročal o stanju v obratu in vsej železarni in tudi opozoril na probleme, s katerimi se bo treba spoprijeti, če bomo hoteli izboljšati položaj. Tovariš obratovodja se je podrobneje zadržal pri analizi proizvodnih stroškov obrata, ki v zadnjem času, delno iz objektivnih v še večji meri pa iz subjektivnih vzrokov naraščajo. Dejal je, da bo glavna naloga kolektiva, da pri visoki proizvodnosti in izpolnjevanju

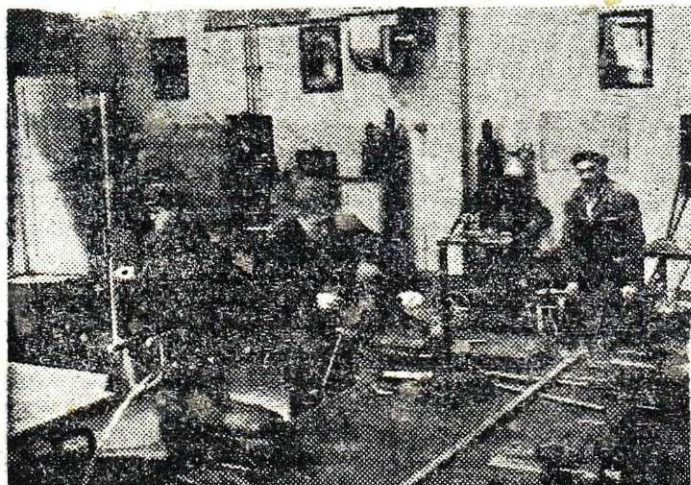
kvalitetnega asortimana, čim bolj zniža proizvodne stroške. Tako bo celotna železarna, kakor tudi martinarna, dosegla predvidene osebne dohodke. V svojem poročilu je obratovodja omenjal tudi proizvodno disciplino ter neopravičene izostanke in priporočil, da bo treba napraviti prelošnico. Vsekakor bo treba nekaj ukreniti s tistimi člani kolektiva, ki še vedno mislijo, da lahko delajo, kar hočejo.

V razpravi so sodelovali tudi ostali člani kolektiva, ki so se strinjali s poročilom obratovodje, sprejeti pa so bili tudi ustrezni sklepi.

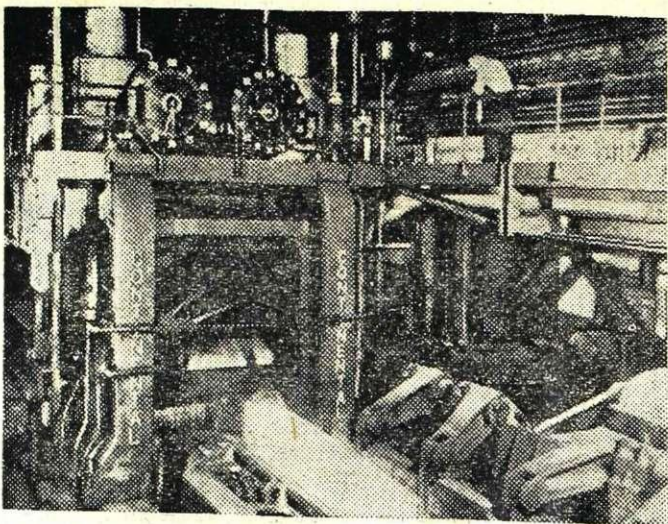
V posebni točki dnevnega reda so obravnavali nedeljsko delo v poletnih mesecih. Spričo položaja, v kakršnem je celotna železarna, bi bilo zelo neekonomično, če nedeljsko delo tudi v poletnih

mesecih ne bi normalno potekalo. Na osnovi živahne razprave so sprejeli sklep, da bodo normalno obratovali v nedeljah dopoldan in ponoči, popoldanska izmena pa bo nekoliko okrnjena, in sicer tako, da se bodo posade posameznih peči menjavale z ozirom na proste nedelje. Sprejet je bil tudi sklep, da bodo vodili evidenco tistih ljudi, ki ne bodo prišli v nedeljo na delo trikrat zaporedoma. DSEE je sprejel tudi sklep, da te ljudi premestijo v obrat, kjer ni nedeljskega dela.

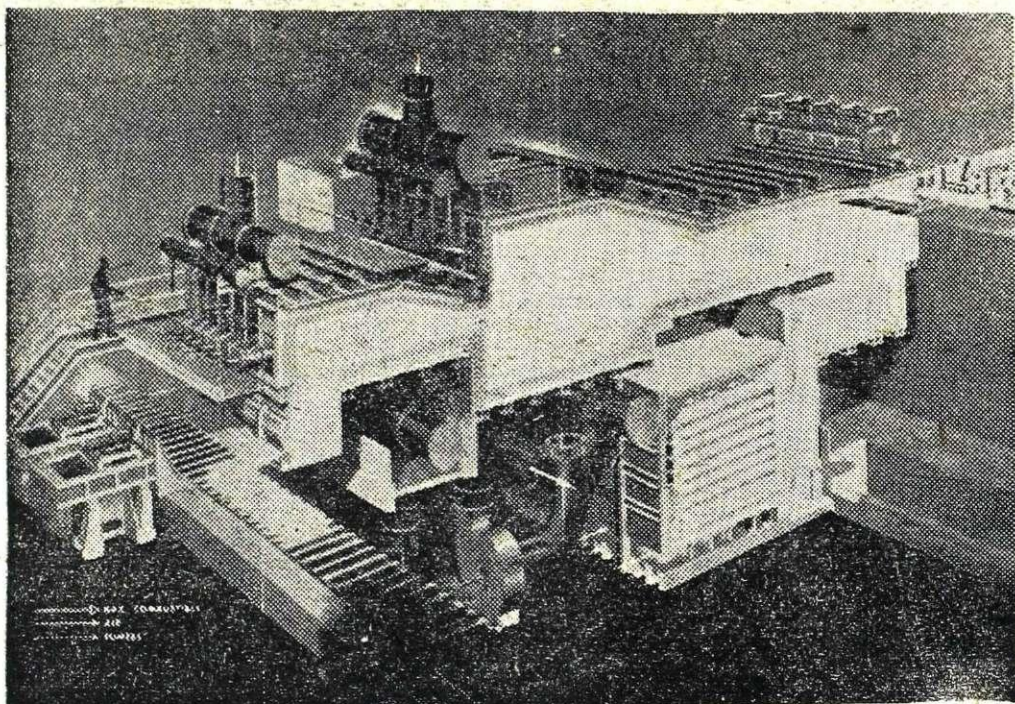
Seja zbora EE je lepo uspela, navzoči člani kolektiva pa so dokazali, da se zavedajo položaja v katerem so. S sprejetimi sklepi, ki jih bo treba dosledno izpolnjevati, pa bodo pripomogli, da bo kolektiv železarne lahko izpolnil svoje naloge.

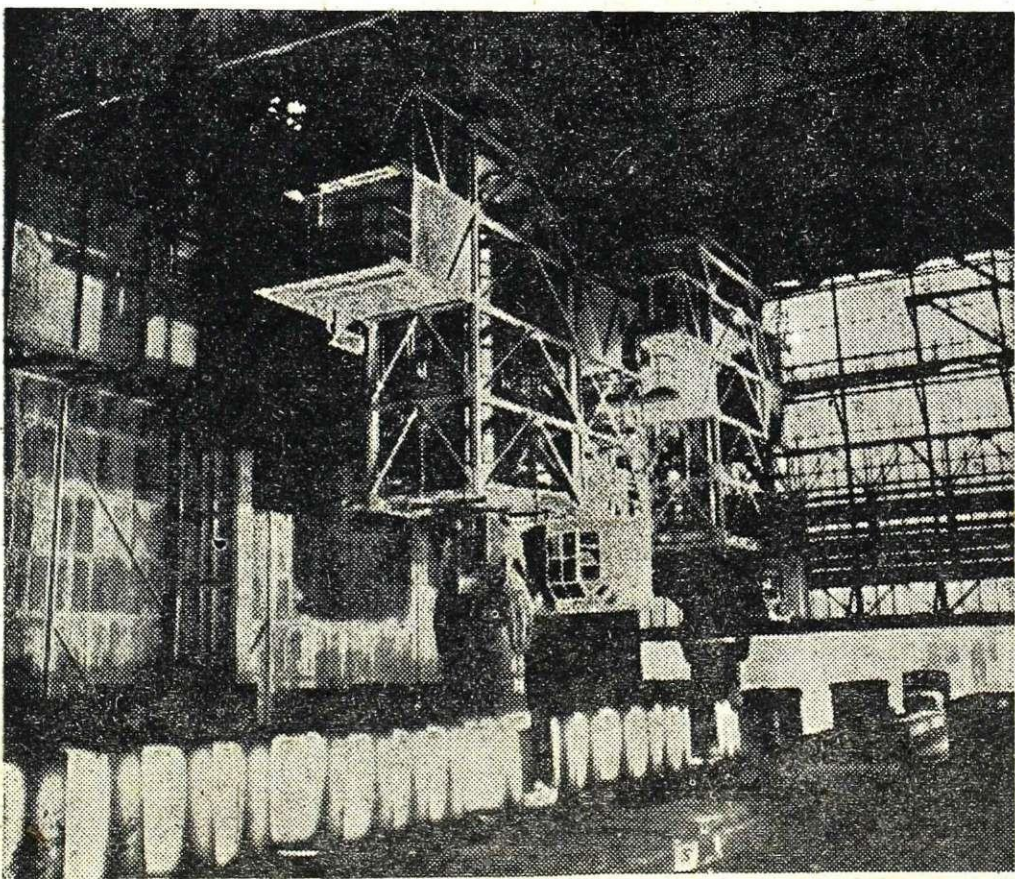
Naše bodoče kadre moramo že sedaj vzgojiti ne le v dobre delavce, temveč tudi v sposobne upravljavce

Valjavniško ogrodje blooming-slabbing z duo oziroma kvarto razvrstitvi valjev

Potisna peč za ogrevanje slabov, ki bo v začetku kurjena z mazutom, pozneje pa z velenjskim plinom

S posebnim striper žerjavom, s potisno silo 100 ton in težo 240 ton, bodo v prvem delu glavne hale slačili jeklene bloke, ki bodo še v kokilah pripeljani iz martinarne

Inž. Janko Perna

Izgradnja valjarn do l

V PREDVIDENI PRVI FAZI REKONSTRUKCIJE NAŠE ŽELEZARNE BO IZGRADNJA NOVIH VALJARN PREDSTAVLJALA NAJVEČJE DELO, SAJ BO OD SKUPNO 27 MILIJARD INVESTIRANIH SREDSTEV PORABLJENO ZANJE SKORAJ 20 MILIJARD DINARJEV. OD TE VSOTE BOMO IZ UVOZA NABAVILI ZA OKROG 14 MILIJARD DINARJEV NOVE OPREME, OSTANEK PA PORABILI ZA GRADBENA DELA, DOMAČO OPREMO, ZA IZDELAVO PROJEKTOV, NACRTOV TER URJENJE ČLANOV KOLEKTIVA DOMA IN V INOZEMSTVU.

Rekonstrukcija valjarn bi v grobem obsegala naslednja dela:

- a) postavitev bločne proge in valjarne trakov z vsemi pomožnimi napravami;
- b) premestitev in modernizacija sedanje težke proge;
- c) modernizacija obstoječe žične valjarne;
- d) nabava novih strojev za jeklovlek;
- e) nabava novih adjustažnih strojev za valjarni 2400 in 1300;

kaciji neposredno med proizvodnimi obrati in bi pri takem obsegu del nujno prišlo do motenj v proizvodnji, kar bi imelo negativne posledice za vso železarno.

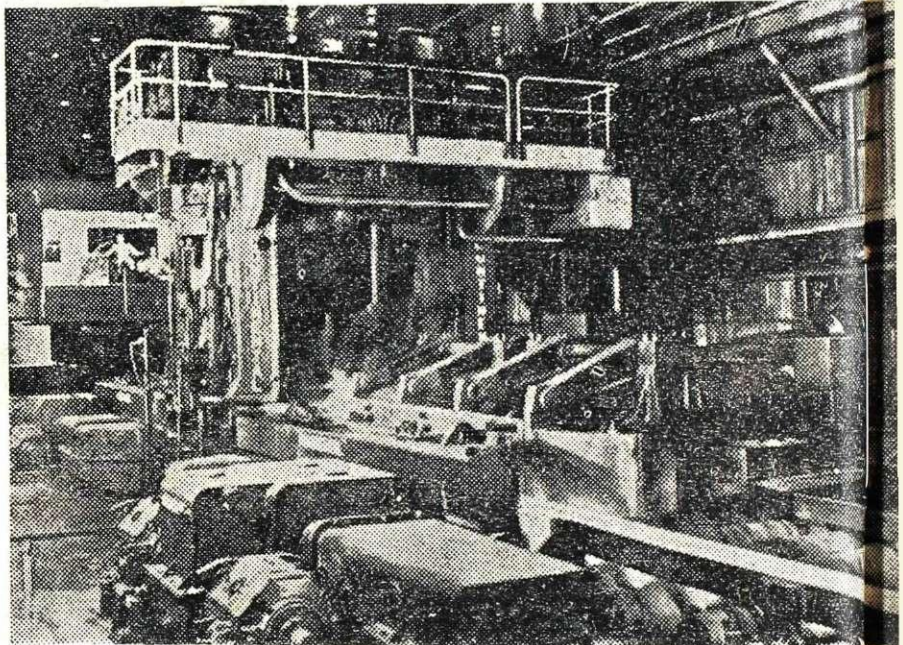
Zato je bilo sklenjeno, da bodo nove valjarne na Belškem polju med državno cesto I. reda Jesenice-Ljubljana in akumulacijskim bazenom na eni strani ter med potokoma Javornik in Belo na drugi strani. S to novo lokacijo se izognemo vsem prej omenjenim nevšečnostim, za perspektivni razvoj železarne pa je na razpolago dovolj površine, posebno še, če vzamemo v obzir spodnje Belško polje. Da bi pridobili čim več prostora, je predvidena prestavitve državne ceste tik ob železnico in bo

4. Izdelava in montaža nove valjarne in valne obrate.

Situacija izgradnje objektov je naslednja:

CESTNA IN ŽELEZNIŠKA POVEZAVA BELŠKO POLJE

a) Ta povezava nasipu vzdolž Save in zahteva vgraditev cca 1,0 km gradiva. Gradnja prodne pregrade (27 m) jemljemo iz dnevnega dotoka (200 m³), prodni pov in delno isanje, ki služi presežni nasipa. Nasip Belškega polja pregrade (220.000 m³) gradimo iz grava

Valjavniško ogrodje blooming-slabbing bo predvidoma obratovalo dve izmenični duo ogrodje, eno izmeno pa kot kvarto ogrodje. Letno bo treba na tem ogrodju v dveh izmenah 475.000 ton jeklenih blokov

f) nabava novih strojev za strugarno valjev.

V zvezi z navedenimi točkami rekonstrukcije smo pričeli z deli že v letu 1961 in so zavzela v letošnjem letu širok obseg, ki pa je z ozirom na kratke predvidene termine potreben.

Prvotno je bilo zamišljeno, da bodo novi obrati valjarn na območju starih valjarn na Javorniku, s tem, da bi odstranili hrib Stražo. Novi obrati bi bili v podaljšku valjarne 2400 in na prostoru med valjarno 2400 in starimi profilnimi valjarnami. Čeprav bi ta rešitev bila možna, bi pa prinesla precej pomanjkljivosti, ki bi zlasti prišle do izraza v poznejših letih. Prišlo bi namreč do občutnega pomanjkanja prostora za normalni razvoj tehnološkega procesa, zlasti še zaradi povečane proizvodnje. Ti novi obrati bi zavzeli ves razpoložljiv prostor in bi si tako zaprli možnost poznejše razširitve ali priključitve novim obratom. Poleg tega pa bi gradili pri tej lo-

tako vse zemljišče obsegalo okrog 250.000 kv. metrov. Tako bi lahko postavili na tem prostoru hale s pokrito površino okrog 100.000 kv. metrov, kar predstavlja 6 hal dolžine 540 m in širine 30 m. Ta lokacija je tudi v tehnološkem oziru dobra rešitev, ker je možna direktna povezava s cesto in normalnim tirom z jeklarno, oddaljeno 3 km, kakor tudi z ostalimi javniškimi valjarnami.

V prvi fazi rekonstrukcije bodo opravljena samo najnujnejša gradbena dela, ki so potrebna, da steče proizvodnja in obsegajo naslednje objekte:

1. Cestna in železniška povezava Jesenice-Belško polje.
2. Planiranje terena po projektu na koti 549,5, vendar samo toliko, kolikor je potrebno za postavitev hal, pomožnih objektov in transportnih naprav.
3. Cestna povezava Belško polje - valjarne Javornik.

nega pri planiranju ga polja. Od tega dela je bilo do esen izkopenega okrog 330.000 m³ ali 67.000 m³.

b) Propust za potok je izdelan.

c) Propust za Javornik potok dolžine 6 m meljskimi deli sm aprila in je predvidena 3 - 3,5 mca. tega propusta morali regulirati škli potok na območju sta; s tem bom začelcem maja in gra ključeno istočasnostom.

d) Most preko Javornik brava je v končnem pranju. Z gradnjo bom vidoma začeli drugi vici meseca maja.

V zvezi z gradnjo nasipa je bilo oba še manjša dela to:

- prestavitve in nov sip - Jesenice de ložiti kabel,

leta 1965

in montaža hal
arne in vzdrže-
gradnje teh ob-
slednja:

N ZELEZNIŠKA
JESENICE -
OLJE

zava poteka po
ž levega brega
eva po projektu
i 40.000 kub. m
li za nasip do
ade 270.000 kub.
o iz stalnega
voda odpadkov
l iz starih nasi-
iz Savske stru-
redsem za bla-
Nasip s strani
olja do prodne
.000 kub. m) pa
gradiva, izkopa-

- preseliti in odstraniti
Finžgarjevo in Ciglarjevo hi-
šo,

- premestiti kanalizacijo
montažnih hiš.

Prestaviti in urediti pa bo
treba še kanalizacijo na Bo-
rovljah ter odstraniti in pre-
seliti tri montažne hiše.

Vsa dela na nasipu morajo
biti končana do 31. oktobra
letos, tako da bo možen pre-
voz po tej progi oz. cesti do
konca tega leta.

Za ta dela so bile sklenje-
ne pogodbe z gradbenim pod-
jetjem »Gradis« Ljubljana in
sicer:

- pogodba za propust
Špornov potok 3.900.000 din,

- pogodba za nasip do
prodne pregrade 287.567.000
dinarjev,

- pogodba za propust Ja-
vorniški potok 44.775.000 din.

Povprečno je pri teh delih
zaposlenih 25 ljudi z nakla-
dačem, 1-2 buldožerja in 4-
5 demperjev ozir. kamionov.

PLANIRANJE TERENA NA BELŠKEM POLJU

Planiranje celotnega plato-
ja na koti 549,5 je razdeljeno
na dve fazi: Ia in Ib; ker bo-
mo izvršili samo najnujnejša
dela na ureditvi terena, ki
jih zahteva postavitve hal in
izravnavo mas v nasipih, bo
popolnoma izvršena Ia, med-
tem ko bo faza Ib prišla le
delno v poštev. Predvidoma
bo potrebno premakniti oca
650.000 kub. m materiala.
Vključno do meseca aprila
je bilo izkopano oca 253.000
kub. m ali 39 odst. Vsa dela
morajo biti končana do 1. ok-
tobra letos, da bomo lahko
začeli z montažo hal.

V zvezi s temi deli je treba
prestaviti 10 kV daljnovod
Završnica-Jesenice, 10 kV
daljnovod Zasip-Javornik in
35 kV daljnovod Moste-Ja-
vornik. Stanovanjski stavbi
in gospodarsko poslopje tov.
Burgerja in Žumra ostanejo
v tej fazi del nedotaknjeni.

Glavni izvajavec omenjenih
zemeljskih del je podjetje
»Gradis« Ljubljana, ki pa je
zaradi obsežnosti pritegnilo
v kooperacijo še podjetji
»Tehnogradnja« Maribor in
»Primorje« Ajdovščina. Za
ta dela je sklenjena s pod-
jetjem »Gradis« kot nosiv-
cem pogodba za izvršitev del
faze Ia in faze Ib v višini
636.791.000 din. Ker pa bodo
dela zmanjšana na najnuj-
nejša, bo ta pogodba naknad-
no revidirana.

Povprečno je na tem grad-
bišču zaposlenih 80 do 100
ljudi z naslednjo mehaniza-
cijo:

bagri UB-1	8
scraperji	3
demperji	13
kamioni	27
buldožerji	10
skupno	61

od katerih je 10 odst. pov-
prečno v remontu.

Dnevni premik materiala
je okrog 4000 kub. m. Tako

so v aprilu odkopali in vgra-
dili v nasip 86.500 kub. m
materiala.

CESTNA POVEZAVA BELŠKO POLJE - VALJARNA JAVORNIK

Ta povezava je v fazi pro-
jektiranja. Služila bo pred-
vsem proizvodnji za prevoz
na bloominugu izvaljanih
polfabrikatov v javorniške
valjarne ter bo zato zgrajena
v letu 1963.

IZDELAVA IN MON- TAŽA HAL

Za nove valjarne bodo po-
stavljene naslednje štiri ha-
le:

a) Hala bloominga 600 x 30
metrov, v kateri bo prostor
za stripanje blokov, globin-
ske peči, blooming s pomož-
nimi napravami in reverzir-
na proga za trakove s po-
možnimi napravami.

b) Hala strojnice 450 x 20
metrov za pogone bloomin-
ga, reverzirne tračne proge
in težke proge.

Preostali del hale bodo za-
sedle pomožne elektro na-
prave in strugarna valjev.

c) Hala težke proge 540 x
30 m za težko progo s čistil-
nico polfabrikatov in nove
stroje obrata jeklovlek.

d) Hala vzdrževanja 108 x
30 m in 54 m odprte žerjavne
proge.

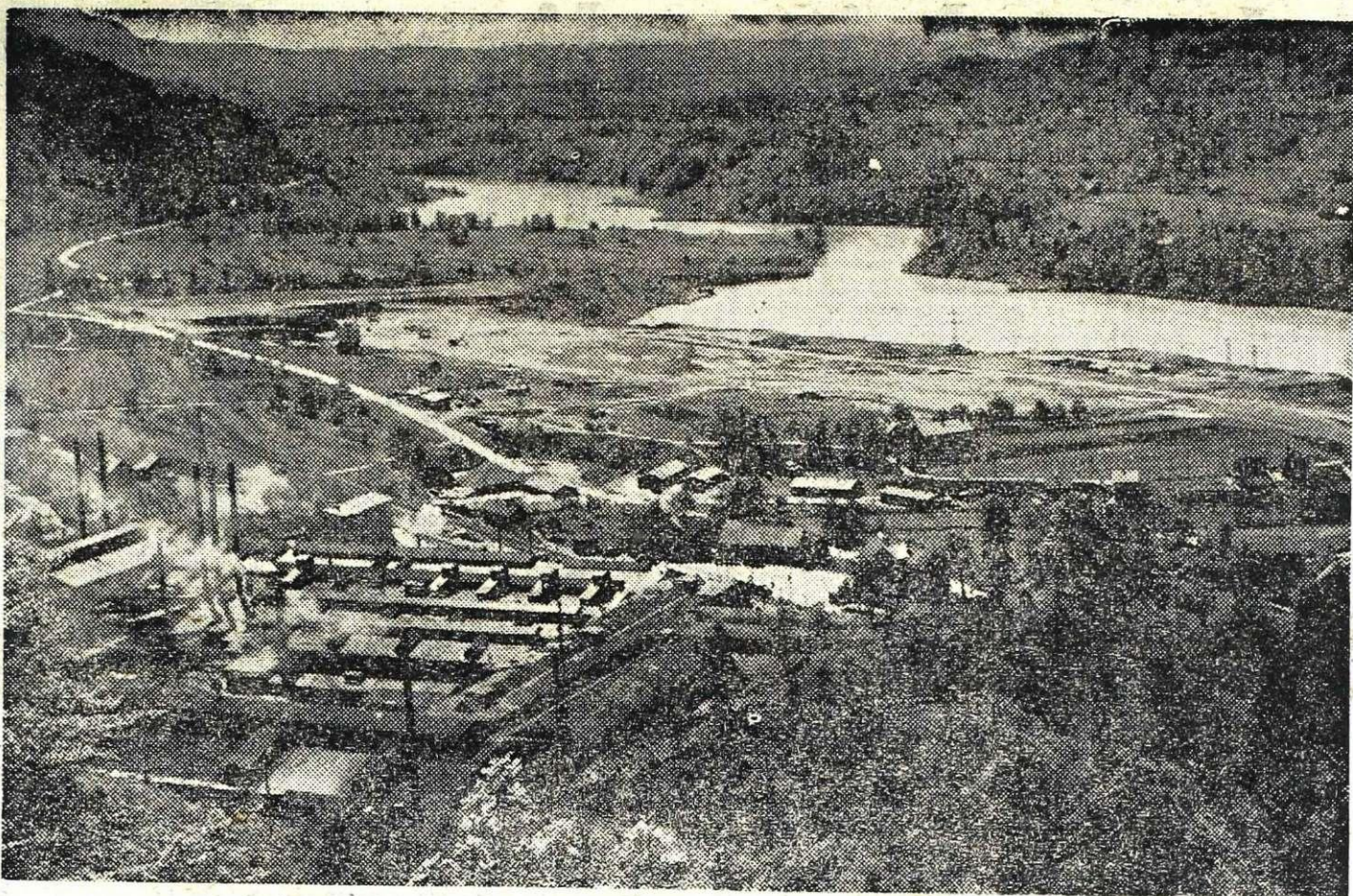
Tako bo v prvi fazi postav-
ljeno 46.440 kv. m pokritih
hal v skupni teži železne
konstrukcije 5.765 ton. Za vse
te hale so bili projekti izde-
lani, oziroma so še v izdelavi
pri Mašinoprojektu Beograd,
medtem ko so bile za izdela-
vo in montažo hal sklenjene
pogodbe z Metalno Maribor.

Hale valjarniških naprav

bodo popolnoma nove, hala
vzdrževanja pa delno; odprta
žerjavna proga bo izdelana
iz reparacijskega materiala,
katerega montažo in popra-
vilo je prav tako prevzela
Metalna Maribor. Roki mon-
taže in izdelave so do 31. 5.
1963 oz. 31. 8. 1963 za hale
valjarn, za halo vzdrževanja,
ki bo najprej služila za skla-
dišče opreme, pa 31. 2. 1962.

Na hali vzdrževanja smo z
deli začeli že koncem marca
in so temelji za glavne ste-
bre pokritega dela hale že
zabetonirani, temelji za od-
prto žerjavno progo pa v iz-
kopu. Z montažo bomo začeli
že v maju.

(nadaljevanje na 10. strani)

ni dnevno kot
rodu predelati

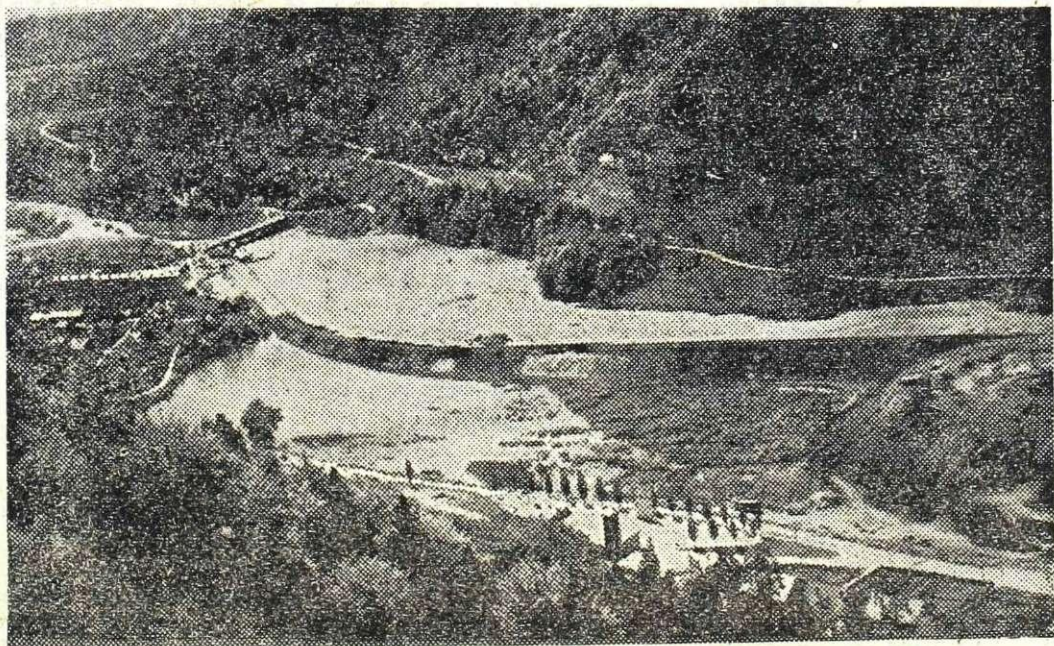
iraju Belške-
tež zemeljskih
meseca maja
og 330.000 kub.
oda.

a povernov po-

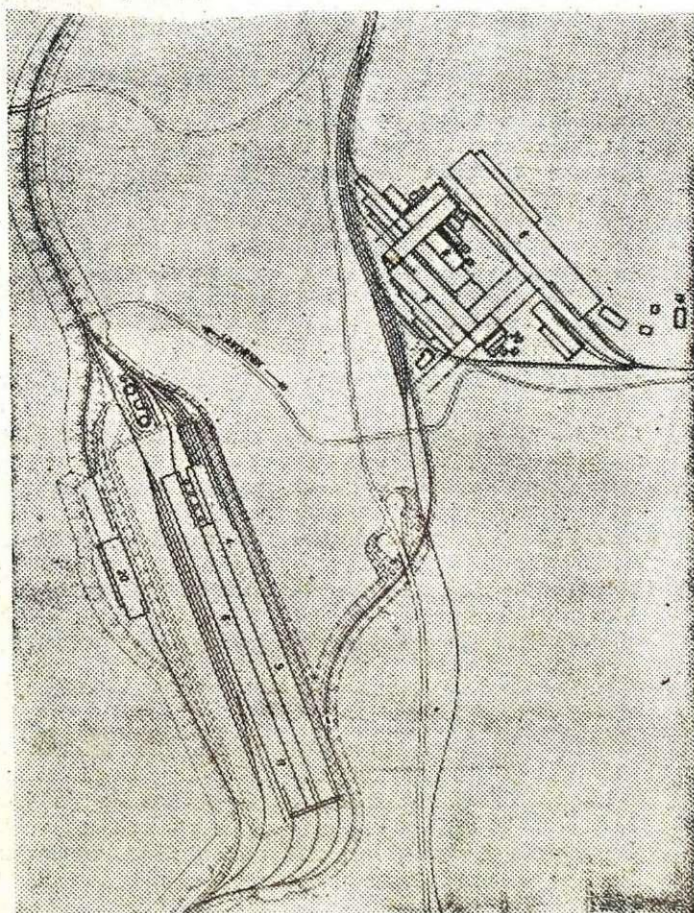
za Javorniški
60 m - z ze-
li smo začeli
ednena grad-
neca. Zaradi
mo nujno
tve Javorni-
briču propu-
no začeli kon-
ma biti za-
mo s propu-

o save na Do-
nen projekti-
jo bomo pred-
v drugi polo-
ja.
zgradnjo tega
treba opraviti
lana dela in

daljnovod Za-
in delno po-

Po načrtih bo treba vgraditi v nasip za povezavo Belškega polja z matičnimi obrati na
Savi okrog 490.000 kubičnih metrov gradiva

Situacijski načrt novih valjarn na Belškem polju

Izgradnja valjarn do leta 1965

Nadaljevanje z 9. strani
OPRREMA VALJARN
Nove valjarne na Belškem polju sestavljajo naslednji objekti:

1. Kombinirano reverzorno duo in kvarto ogrodje za valjanje bloomov, slabov in debele pločevine.

2. Reverzorno kvarto ogrodje sistema Steckel za valjanje travkov širine 400 do 1000 metrov.

3. Prestavljena in modernizirana sedanja težka proga za valjanje kvadratnih gredic.

4. Nova linija za vlečenje paličnega jekla.

5. Novi stroji za struženje in kalibriranje valjev.

Adjustažni stroji za valjar- ni 1300 in 2400 bi bili postavljeni v sedanjih obratih.

Podroben opis posameznih navedenih naprav:

Obrat kombiniranega reverzirnega duo in kvarto ogrodja sestavljajo naslednji oddelki:

a) Slačenje blokov bi opravljali v prvem delu glavne hale dolžine 60 m in širine 30 m s štirimi normalnimi tiri za dovoz blokov iz jeklarne na livnih vozičkih. Slačenje blokov bi opravljal poseben striper žerjav s potisno silo 100 ton in težo 240 ton, ki ga bo dobavila firma Morgan iz ZDA. Še vroči bloki kvadratnega preseka, težki 5 ton in pravokotnega preseka, težki 8 ton, bodo v kokilah prepeljani iz jeklarne na livnih vozičkih direktno pod ta žerjav, ki bo odstranil kokile pri normalno koničnih blokih oziroma zrahljal kontra konične bloke. Takoj po slačenju bodo ingoti prepeljani v območje klesčnih žerjavov in še vroči založeni v globinske peči.

b) V podaljšku striper hale bodo ogrevne peči in sicer tri baterije, vsaka s tremi komorami, skupno torej devet komor. Komore so široke 2,5 metra, dolge 7 metrov in globoke 4,1 meter. Gorilec, po eden za vsako komoro, je postavljen v zadnji steni in plamen napravi pot v obliki podkve, najprej preko vrha blokov, nato pa ob dnu iz peči, kar omogoča zelo dobro porazdelitev toplote in enakomerno ogrevanje. Vsaka komora ima svoj pokrov, ki se odpira ob zakladanju oziroma izvlečenju blokov. Kapaciteta posamezne komore bo 16 blokov, 600 x 600 x 1800 milimetrov, težkih 5 ton, oziroma 10 blokov 1100 x 550 x 1800 mm, težkih 8 ton. Poraba toplote bo približno 275 kcal na kilogram vložka. Za predgrevanje zraka služi keramični rekuperator, ki se greje zrak do 540 stopinj C. Peči so avtomatizirane z ozi-

rom na temperaturo, pritisk in zgorevanje.

Predvidena je nabava teh peči v ZDA pri Rust Furnace Comp., vendar ne v celoti, ker bi firma izdostavila samo ventilatorje, avtomatiko in gorilce in načrte za ostale dele, to je armaturo peči, dimnike, ognjevzdorni material, napeljave itd., ki bi jih izdelali v domačih tovarnah. Izdostavili bi jih v 6 do 8 mesecih po podpisu pogodbe.

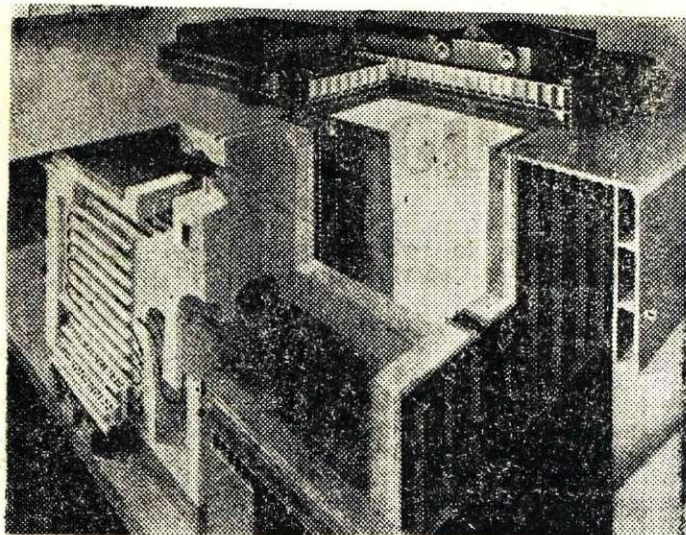
Kot gorivo bi v prvi dobi uporabljali mazut z 10.000 kcal kalorične vrednosti, pozneje pa bi lahko preklaplili peči na kurjenje z daljinskim plinom iz Velenja.

c) Za ogrevanje slabov je predvidena potisna peč efektivne dolžine 23 m in širine

6700 mm, dvoconska, s šestimi gorilci v prvi coni zgoraj in spodaj, porazdeljenimi čez vso širino peči in osmimi gorilci v drugi coni samo zgoraj. Zrak bi predogrevali v kovinskem rekuperatorju, nameščenem nad pečjo, na okrog 330 stopinj C. V peči bomo lahko ogrevali slabe dimenzije 1100 x 100 do 200 x 600 mm in bo zmogljivost peči pri ogrevanju najtežjih slabov 100 ton na uro.

Kot gorivo bo v začetku mazut z 10.000 kcal vrednosti, pozneje pa velenjski plin. Predvidena je poraba 410 kcal na kilogram vložka. Peč je avtomatizirana z ozirom na temperaturo, pritisk in izgorevanje.

Ogreti slabi bodo po poseb-

Globinska ogrevna peč

ni dsnici zdrsnili na valjčnico, opremljeno z odbijači, ki jih bo pripeljala do ogrodja.

Tudi to peč bomo predvidoma nabavili v ZDA, pri Rust Furnace Comp., s tem, da bo firma dobavila gorilce, ventilatorje, avtomatiko in načrte za vse ostale dele, ki jih bomo dobavili oz. izdelali sami.

Pošljejo nam jih lahko v 6 do 8 mesecih od podpisa pogodbe.

d) Valjavniško ogrodje blooming - slabbing z duo oziroma kvarto razvrstitvijo valjev služi kot duo za predvaljanje blokov v polizdelke kvadratnega preseka - bloomme in polizdelke pravokotnega preseka - slabe, kot kvarto pa za valjanje predtrakov in slabov za končno ogrodje valjarne travkov ali pa debele pločevine iz slabov oz. direktno iz blokov.

Predvideno je, da bi to ogrodje delalo dnevno kot duo na dve izmeni, kot kvarto pa na eno izmeno. Ker bo šla skozi to ogrodje celotna proizvodnja jeklarne, mora torej predelati letno v dveh izmenah 475.000 ton blokov v naslednje produkte in dimenzije:

125.000 ton slabov za debele pločevino,

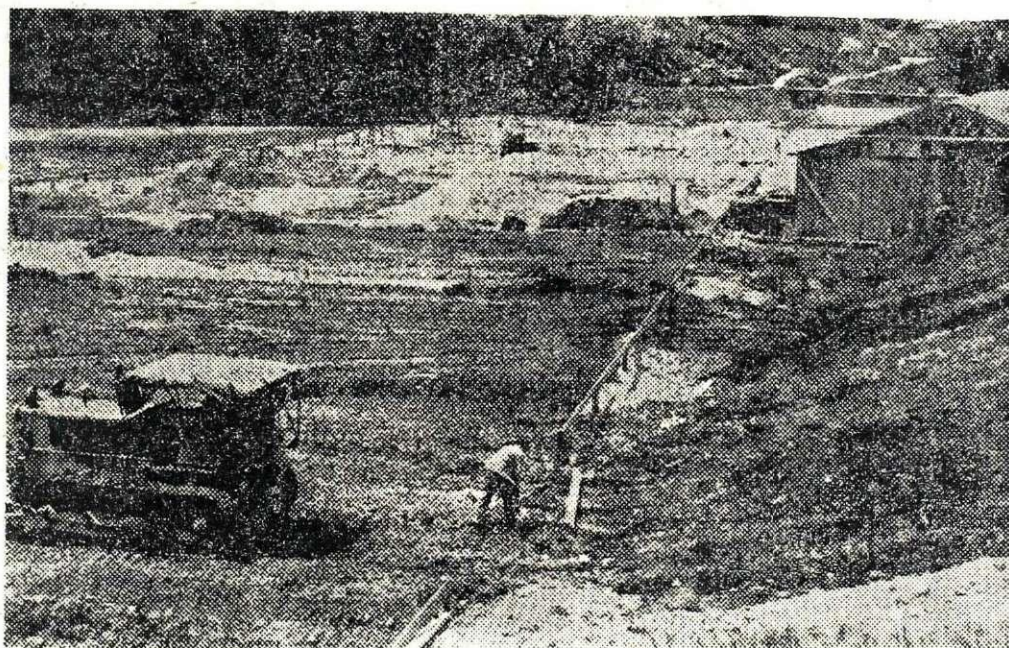
160.000 ton bloomov, 125-200 mm kvadrat, za težko progo,

140.000 ton slabov za travkove.

Skupaj torej 425.000 ton z 90 odstotnim izplnom.

V tretji izmeni kot kvarto ogrodja pa bi predvaljalo 140.000 ton slabov v predtrakovke oziroma debelo pločevino.

(Dalje prihodnjič)

Pri zemeljskih delih na Belškem polju sodeluje razmeroma malo ljudi, pač pa je zato večja mehanizacija in dela hitro napredujejo

Finančni načrt za 1962 na seji upravnega odbora

Upravni odbor je na tretji redni seji, 22. maja letos razpravljal o finančnem načrtu za leto 1962 in ga po temeljiti analizi tudi sprejel. Člani UO so se strinjali s predlogom, da ostanejo osebni dohodki v letu 1962 na enaki višini kot lani, ker so opravičeni iz sledečih razlogov:

- lansko povprečje osebnih dohodkov ni bilo popolnoma vključeno s produktivnostjo, toda pričakujemo, da bomo to dosegli letos;

- realizacija je bila lani sicer po načrtu večja kot prejšnje leto, vendar smo dosegli manjši dohodek in zato tudi nismo mogli povečati osebnih dohodkov;

- UO meni, da je lanska povečana realizacija v odno-

su na prejšnje leto odraz opravljene rekonstrukcije in vloženih investicij v martinarni, žični valjarni, valjar- ni 2400, do veljave pa prihaja tudi investicija v hladni valjarni;

- UO je tudi mnenja, da se sklad osebnih dohodkov lahko poveča le takrat, če bomo povečali tudi realizacijo in produktivnost in vzporedno s tem zmanjšali proizvodne stroške;

Zato je UO na svoji seji sprejel sklep, da je treba predlog finančnega načrta za leto 1962, še preden ga dokončno potrdi CDS, dati v razpravo samoupravnim organom v EE, ki naj ga dobro proučijo in upoštevajo naslednje ukrepe:

1. Kar se tiče povečanja realizacije, zadoljuje UO posamezne EE, da podrobno pregledajo načrt blagovne proizvodnje ter skrbijo za večjo proizvodnjo takih izdelkov, ki predstavljajo tudi večji dohodek.

2. Komercialni sektor in priprava dela naj pospešita proizvodnjo in prodajo bolj rentabilnih izdelkov.

3. UO je naročil upravi podjetja, da pri odgovornih organih uredi vprašanje pravi- lnih odnosov doplačil in cen našim izdelkom.

4. Ob takih pogojih lahko, po mnenju UO, dosežemo predvideno realizacijo 36 milijard 40.000.000 dinarjev in jo celo presežemo.

Da bi zmanjšali proizvodne stroške pa je UO sprejel naslednje ukrepe:

1. EE naj uvedejo po stalnih analizah najbolj karakterističnih pokazateljev v njihovi enoti, varčevanje s surovinami, potrošnim in pomožnim materialom ter tako zmanjšajo materialne stroške.

2. EE naj v čim večji meri omejijo stroške investicijskega vzdrževanja in raznih režijska dela, v nobenem primeru pa ne smejo prekoračiti predvidene vsote.

3. EE morajo analizirati vzroke slabega izplena ter povečanja II a izdelkov, slabe proizvodnje, discipline in velike bolezenske odsotnosti.

Dalje na 11. strani

Skrbeti moramo za večjo produktivnost in manjše režijske stroške

V torek, 22. maja je bila že druga konferenca organov delavskega samoupravljanja v železarni. Konference predstavljajo novo obliko dela samoupravnih organov in ji prisostvujejo člani CDS, predsedniki DSEE, UOEE in ZEE, direktorji sektorjev, grupni šefi, obratovodje in vodje samostojnih oddelkov. Konference so zato, da se navzoči pomenijo o važnih vprašanjih, tako da je delo centralnega organa potem lažje in bolj temeljito. Po drugi strani pa so tudi samoupravni organi v EE seznanjeni z vprašanji, ki jih pozneje tolačijo na svojih sejah.

Na tej drugi konferenci, so bila na dnevnem redu tri zelo važna vprašanja, o katerih bo razpravljala tudi CDS v bližnji prihodnosti. Navzoči so razpravljali o navodilih zveznih organov o delitvi čistega dohodka, o ponovnem izračunu delitve čistega dohodka po sklepnem računu za leto 1961 po novih navodilih in tudi o finančnem načrtu za letos.

Ustrezna poročila oziroma pojasnila so dali direktor kadrovskega sektorja, direktor gospodarsko-računskega sektorja in glavni knjigovodja. Po vseh poročilih in še posebej po poročilu glavnega knjigovodje, ki je obrazložil izračun ponovne delitve čistega dohodka; se je razvila živahna razprava. Glavni knjigovodja je ob zaključku svojega

poročila naglasil, da ponovni izračun čistega dohodka po novih navodilih, če upoštevamo, da razmerje med skladi in osebnimi dohodki ostane nespremenjeno, kaže, da smo v letu 1961 izplačali prav toliko osebnih dohodkov, kolikor dovoljujejo navodila. Če pa izračunamo po teh navodilih izplačilo osebnih dohodkov v prvem četrtletju letošnjega leta, pa je položaj precej slabši. Izračun kaže, da bomo morali povečati realizacijo in zmanjšati proizvodne stroške, oziroma povečati dohodek, ker bi sicer v nasprotnem primeru ostali brez skladov, ali pa ne bi dosegli enake višine osebnih dohodkov, kot v letu 1961, če bomo hoteli obdržati razmerje. Naše delo in težnje bomo morali

usmeriti v povečanje dohodka, ne pa za menjavo načina delitve.

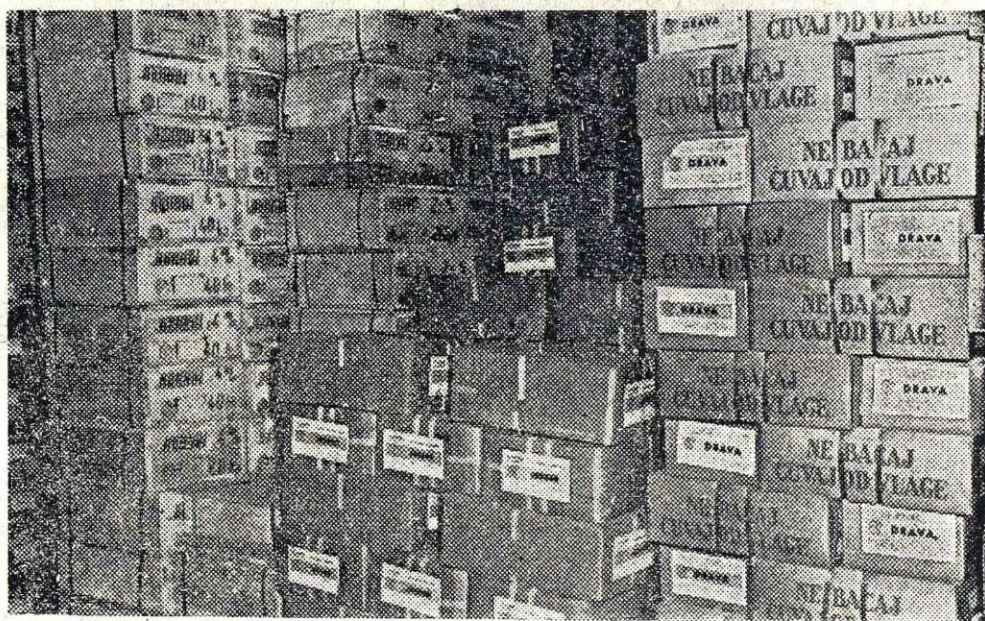
Glavni direktor je v svoji razpravi povedal, da lani nismo prekoračili pri izplačilu osebnih dohodkov meje, če upoštevamo dovoljeno 10 % povečanje zaradi večjih življenjskih stroškov. Zavedati se moramo, da smo lani povečali osebne dohodke za približno 23 %, medtem ko bi jih povečali lahko samo za 15 %, to je za 10 % na račun večjih življenjskih stroškov in 5 % na račun povečanja produktivnosti. To pomeni, če upoštevamo še nekatere faktorje, da smo presegli višino

dohodka, napaka je le v tem, da se sprejetega pravilnika nismo v celoti pridrževali, temveč smo osebne dohodke izplačevali, ali bolje rečeno, gibljivi del osebnih dohodkov, na osnovi cenika in ustaljene količine proizvodnje. Ker smo povečali tudi materialne stroške, nismo dosegli načrtnega dohodka, smo morali razmerje 72 : 28 spremeniti na 77 : 23 na škodo skladov, ker smo presegli prav omenjenih 5 %.

V prvem četrtletju letošnjega leta finančne realizacije nismo dosegli za 1,1 %, v istem razdobju pa smo imeli večje materialne stroške za

čunu. Naša naloga bo, da bomo napeli vse sile v borbi za povečanje finančne realizacije in zmanjšanje materialnih stroškov.

V nadaljevanju svoje razprave je glavni direktor še opozoril na možnosti, ki jih imamo, da naše materialne stroške zmanjšamo in poudaril, da jih zmanjšamo lahko predvsem z zmanjšanjem stojnin, ker je sedanja analiza pokazala, da imamo le 33 % stojnin na račun sunkovitega dohodka surovin, medtem ko so ostale stojnine subjektivnega značaja in bi jih lahko zmanjšali. Tovariš direktor je omenjal tudi izplen, ki je še

... Na tržišču je vsak dan več potnikov in če smo se včasih otepali kupcev, jih danes že iščemo. Primer z elektrodami nas opozarja, da bomo morali skrbeti za izboljšanje njihove kvalitete ter znižanje cene

osebnih dohodkov za približno 4 %, to pa bomo morali upoštevati pri postavljanju letošnjega finančnega načrta. Upoštevati in nadoknaditi bomo morali s povečanjem produktivnosti.

Navodila, ki so jih izdali zvezni organi, smo že upoštevali lani, ko smo sprejemali pravilnik o delitvi čistega do-

4,5 %, osebne dohodke pa smo izplačali tako kot lani, na osnovi cenika, pomnoženega s tonami in presegli izplačilo 160 milijonov dinarjev. Tega seveda ne moremo dovoliti in bomo morali akontacijo osebnih dohodkov zmanjšati, oziroma del osebnih dohodkov zadržati in jih obračunati in izplačati ob sklepnem ra-

posebno v valjarni 2400 kritičen in je celo nižji od 60 %. Izgovor, češ, da so poostreni kriteriji pri prevzemanju, ne bomo mogli upoštevati, ker tudi vrnjeno pločevino lahko uporabimo doma ali pa jo kako drugače prodamo. Smotno bomo morali forsirati posamezne izdelke, predvsem Dalje na 12. strani

Finančni načrt za leto 1962 na seji upravnega odbora

Nadaljevanje z 10. strani
ter sprejeti ustrezne ukrepe. UO še posebej opozarja, na izredno visok dodatni prispevek socialnemu zavarovanju, zaradi prekomerne bolezenske odsotnosti.

4. Tehnični sektor mora utrditi vodstveno in proizvodno disciplino pri obratovodstvih. Skupaj s knjigovodstvom naj uredi enostavno obveščanje EE o gibanju proizvodnih stroškov, s tem, da za vsako EE izbere nekaj najbolj značilnih pokazateljev.

5. Komercialni sektor naj se odločno bori za znižanje

cen našim surovinam, predvsem koksu iz Lukavca, kjer uporabljajo tudi plin. Organizirati mora takšno dinamiko prihoda surovin v železarno, da ne bo niti prekomernega niti sunkovitega dovoza.

Skupaj s finančnim načrtom naj samoupravni organi EE dobijo v razpravo tudi te predloge ukrepov, ki jih je upravni odbor sprejel na svoji seji. Seje DSEE, UOEE in ZEE naj bodo čimprej, da bodo njihove pripombe pri sekretarju CDS najkasneje do 30. maja, ker bo že 1. junija obravnaval to problematiko CDS.

ZAKAJ TAKO

Ali je to skrb za izobraževanje

Večkrat smo že kritizirali delo Železarskega izobraževalnega centra. Da ni krivda vedno samo na Centru, naj pokaže tale dogodek.

Na nujen poziv vodstva valjarne 2400 so na Centru pripravili učni program za prebiravce in zarisovavce. Določen je bil tudi dan začetka seminarja. Vendar do seminarja ni prišlo iz preprostega razloga, ker obratovodstvo ni zainteresiralo in poslalo ljudi na seminar.

Popolnoma odveč je modrovanje, kdo je odgovoren

za ta polom. Če izključimo sodelavce Železarskega izobraževalnega centra, ki je dolžan program pripraviti in strokovno izvesti, nam ostane samo obrat, ki je tečaj naročil. In ta, obrat namreč, bi moral tudi vse pripraviti, če je resnično zainteresiran, da dvigne strokovni nivo svojih delavcev. V to pa, po tem, kar se je zgodilo, lahko upravičeno dvomimo.

Izobraževanje ni samo naloga izobraževalne ustanove, ampak je stvar vsega kolektiva. Kolikor več skrbi za izobraževanje bo kolektiv pokazal, toliko boljše bo tudi samo izobraževanje. In če se kolektiv za to dejavnost ne zanima ...? Potem tudi rezultatov ne more pričakovati.

Vplivi cen na naš dohodek

Smo v položaju, da se tržišče, na katerem kupujemo naše glavne surovine in materiale, še ni umirilo, cenam naših izdelkov pa je odrezan vrh. To pomeni, da nekaj mora usihati in veneti, a to je samo razlika med vrednostjo vloženih sredstev in dela za proizvodnjo naših izdelkov in njihovo postavljeno prodajno ceno. Ta

prodajna cena pa določena, da se lahko zgodi, da proizvodni stroški ujamejo in celo prehitijo postavljeno prodajno ceno. Potem, ne le da dohodka ni — treba je celo pokriti »prekoračene« stroške, da ne rečemo »izgube«. V ta vrtnec ekonomskega dogajanja smo pritegnjeni že od lani in da se še bolj hitro vrtimo od drugih, nam uspešno pomagajo: fizična

ške, ki jih imamo s proizvodnjo — udeležbo — in pa, kar na trgu za naše izdelke lahko izkupimo. Ta prerez nam je odkril glavne vzroke omočnega ekonomskega stanja — stroške in dopustno prodajno ceno. Zadnje bomo zdravili takrat, ko bomo počistili vsa dogajanja v procesu našega dela. Prvo, kar moramo pregledati, je »lišta« želja naših naročni-

2.677.638.000 dinarjev. Torej skoraj za isto količino prevoženega blaga smo plačali lani 583.098.000 dinarjev več.

Vrednost porabljenega materiala v letu 1960 je znašala 20.545.000.000 dinarjev, toda če isto količino obračunamo s cenami, ki nas tišijo danes, bi poraba materiala za proizvodnjo v letu 1960 znašala 24.413.800.000 dinarjev, torej samo zaradi podražitve 3.868.800.000 dinarjev več.

Glavne podražitve poleg prevoza so pri starem železu in rudi, ki jih največ porabimo. Pri starem železu pa je cena višja še zaradi uvoza, kar bo kmalu tudi pri rudi.

Poleg višjih cen vložnemu in pomožnemu materialu pa nastopajo še podražitve naših proizvodnih stroškov, ki jih delimo na zunanje in notranje vplive:

a) zunanji vplivi:

povečanje obresti na kredite in poslovni sklad —

257.800.000 din

razni prispevki —

169.300.000 din

novi splošni davek —

243.000.000 din

b) notranji vplivi:

povišanje stroškov za investicijsko vzdrževanje —

685.300.000 din

če se zniža izplen samo za 1% za celo podjetje, pomeni to več stroškov za —

245.000.000 din

priznane reklamacije —

240.000.000 din

(stojnine 200.000.000 so izven stroškov in gredo direktno iz dohodka).

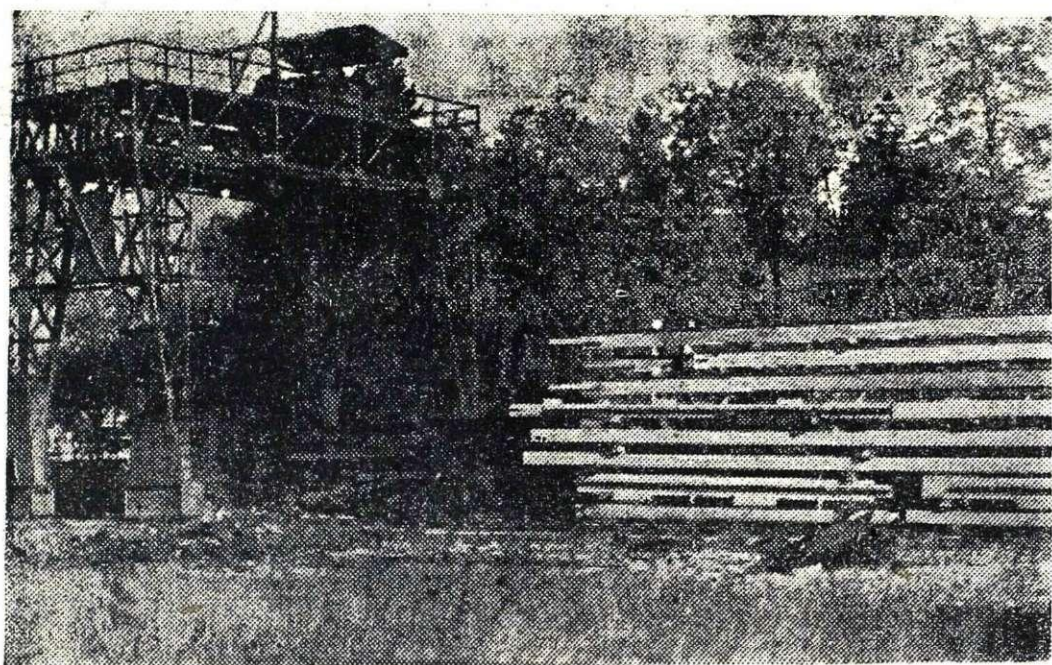
Vse višje stroške, nastale brez naše krivde, bi nam morala pa kriti razlika od odstopljenega prispevka, ki ga dajemo federaciji, znižani davek na promet in pa

odobreno zvišanje cen nekaterim našim izdelkom. Vendar se ta predvidevanja niso v celoti izpolnila. Res je, da smo lani povišali naše cene za navadna jekla za +963.000.000, a smo znižali cene za plemenita jekla za -433.000.000 in manj izkupili pri izvozu proti preteklemu letu za -320.000.000.

Tako nam ostane za pokritje višjih stroškov samo še +210.000.000 dinarjev.

Davek na promet je bil manjši za 768.300.000 dinarjev, vendar višje cene surovinam, prevozu po železnici, povišanje stroškov za obresti in prispevke ter prav posebno lastni premiki v proizvodnih stroških, nam sprejembe, ki so jih predvideli instrumenti o delitvi dohodka, ne pokrivajo, ker so omenjeni stroški višji. Če pa v proizvodne stroške štejemo še udeležbo, ki jo naši pravilniki določajo po cenikih za osebne dohodke, potem pridemo do dejstva, da so lastni stroški nižji od prodajne cene le pri izdelkih težke in lahke proge, žitne valjarne, jeklovleka, žičarne, elektrodne oddelke in žebjarne (pri prodaji na domačem trgu), pri vseh ostalih izdelkih valjarne 3400, 1300, hladne valjarne in cavarne, pa je prodajna cena nižja od polne lastne cene. Ta pojav nas opominja, da moramo najprej urediti in pregledati vsa dela, od naročil do dobrega proizvodnega procesa, pravičnega izkoriščanja kolektorskega časa in kapacitet, racionalne porabe vseh vrst materiala in izplenov. Ko bomo to v »lastni hiši« uredili, potem pa bomo morali začeti postopek, ki bo moral biti strokovno utemeljen, za spremembo naših prodajnih cen.

Stanko Ravnik

Skladišče na Dobravi bo tudi sprejelo investicijsko opremo, ki jo bomo kupili

razlika je »dohodek«, pri katerem imajo udeležbo: federacija, kolektiv za osebne dohodke in sklade, republika in komuna za svoje investicijske in rezervne sklade. Popolnoma razumljivo je, če so stroški za predvideno proizvodnjo v porastu,

in ekonomska zastarelost naše tovarne, za jugoslovanske razmere velika oddaljenost od surovinske baze, nezadosten premik v proizvodnjo kvalitetnih jekel ter povečanje stroškov po lastni krivdi. Prerez našega stanja pokazuje stare pojave: stro-

kov, seveda šele takrat, če smo predhodno obvestili domače in tuje tržišče, kaj vse znamo delati, v kakšni količini in v kakšnem času ter za kakšno ceno. Prilagoditi se sicer moramo tržišču, vendar mnogo lahko prispevamo v našo korist, če znamo naše blago pravilno priporočiti in pravočasno ponuditi in tudi izdelati, nabaviti le za proizvodnjo potrebne surovine in ostali material ter različna orodja in če imamo dober posluh za pravilno zalogo raznih rezervnih delov.

Lotimo se stroškov proizvodnje. Glavni strošek je vrednost porabljenih surovin, pomožnega in režijskega materiala. Od vseh stroškov proizvodnje je 62% samo materiala, tu pa še ni vračunan material za investicijsko vzdrževanje, niti za amortizacijo za zamenjavo.

Pri materialu je nastalo več gibanj — sprememba cen na domačem tržišču, premik od domačega tržišča na inozemska tržišča. Najprej pogledimo naše letne potrebe po surovinah:

Skupno porabimo na leto okrog 1 milijon ton surovin. Za prevoz le-teh, ki smo jih dobili v letu 1960 v tovarno s 60.664 vagoni in 739 tovarnjaki, smo plačali 2.084.540 tisoč din, lani pa je prispelo po železnici 64.982 vagonov in 708 pošiljk tovarnjakov, za prevoz pa smo plačali

Skrbeti moramo za večjo produktivnost in manjše režijske stroške

Nadaljevanje z 11. strani
tiste, od katerih bomo imeli večji dohodek. Poleg tega ne bomo smeli povečati proizvodnje trakov na račun polizdelka za jeklovlek in žično valjarne, ker nam izdelki teh obratov dajo večji dohodek. Seveda se bomo morali boriti tudi za zmanjšanje cen surovinam, predvsem koksu iz Lukavca, ker je treba upoštevati tudi izkoriščanje plina v Lukavcu.

Dodatni socialni prispevek se je povečal od 56 milijonov na 120 milijonov dinarjev, predvsem zaradi zelo visoke bolezenske odsotnosti. Na tem področju nas čaka še precej dela in se bomo morali prav tako boriti za zmanjšanje odsotnosti pri delu. Treba bo napraviti red pri naših zalogah in smotno uporabljati sklad investicijskega vzdrževanja, skratka uvesti bomo morali maks-

malno varčevanje, pričeni pri metlah pa do najdražjih surovin.

Ostali govorniki, ki so sodelovali v razpravi, so se pridružili mnenju glavnega direktorja in se strinjali z ugotovitvijo, da imamo v našem podjetju dovolj možnosti, da zmanjšamo materialne stroške. Le na ta način bomo premostili prehodno kritično obdobje in bomo zadržane osebne dohodke ne samo dosegli, ampak tudi presegli.

Prisotni so se zedinili, da bo zadrževanje osebnih dohodkov izvedeno po progresivni lestvici, kar je najbolj pravično in tudi tovariško. Prav je, da tiste ekonomske enote, ki so dosegle več osebnih dohodkov, tudi največ zadržijo. To je tudi stimulativno, ker bodo potem pozneje tudi lahko več izplačale, seveda, če bomo uspeli z našimi naporimi zmanjšati proizvodne stroške in povečati dohodek.

Mladi upravljavci

Razgovor o delu in življenju mladine

V nabito polni dvorani železniške postaje na Jesenicah je potekal razgovor o delu in življenju mladine v naši občini. Razgovor je kljub zelo načelnemu referatu načel vrsto težav in problemov naše mladine, ki deluje tako na splošnih ali strokovnih šolah ali pa je že zaposlena.

Razprava je pokazala, da je za vrsto problemov kriva mladina sama, ker mnogokrat stvari ne zna prijeti na praviem koncu in ker se mnogokrat samo pritožuje, da nima možnosti za razne oblike kulturnega udejstvovanja, čeprav vemo, da pri Svobodi deluje preko dvajset vrst

raznih oblik dela, za katerega pa mladina doslej ni kazala pravega zanimanja. Mladinci so nakazali tudi problem, da naše izobraževalne ustanove premalo storijo za to, da bi se na šolah uveljavile oblike sodelovanja učencev pri delu šole. Posebno velja ta očitek za strokovno šolstvo. Končno so ugotovili, da tudi funkcionariji družbenih organizacij ne kažejo vedno pravega odnosa in zanimanja za delo mladine ter da tudi zaradi tega delo mladinske organizacije ni vedno najbolj uspešno.

Železar - že vedno tudi gasivec

Letos slavi naša tovarniška gasivska četa svoj 80. jubilej. Preteklih 80 let je minilo v znamenju požrtvovalnega dela, tehničnega razvoja in humanosti. Za jeseniško železarno je ta zgodovinska obletnica prav tako pomembna, kot so vsi drugi dogodki in delovni uspehi v njeni zgodovini. Gasivstvo - požarna bramba - železarjev, ne po zamisli njihovih gospodarjev, temveč njih samih. Pot do organizirane gasivske enote je bila dolga, čeprav je bil železar podzavestno že vedno tudi gasivec. Pri plavžih, kovačijah in vigencijah je ogenj žgal njihova obličja, uničeval domove in jim odvezal kruh, kadar je pogorela fužina.

Veliki požari pred ustanovitvijo prve požarne brambe na Gorenjskem:

v Železnikih je leta 1620 in 1822 pogorelo celotno naselje, leta 1846 pa 40 hiš in 50 kovačnic, v Trzinu je leta 1689 pogorelo skoraj vse naselje, leta 1806 13 hiš in leta 1811 ves desni del trga (151 hiš, 60 kovačnic), v Kamni gorici pa 1828. leta 35 hiš in fužina.

Plodna zamisel in ideja o gasivstvu - skupni požarni brambi sta se pojavili v nekdanjem železarskem Bohinju. Bohinjski železarji so bili nenehno v skrbeh, da jih ne bi prazenili rdeči zubljji, kot se je to zgodilo pri stanovskih tovariših v Železnikih, Trzinu in Kamni gorici. Pod gospodarji, fužinarji Zoisi in tudi pod KID, železarji niso uspeli dobiti pomoči, da bi se osnovala tovarniška požarna bramba.

Po požaru »kolperna« v Stari fužini, kjer je pogorelo mnogo dragocenega industrijskega goriva, je končno KID pravilno ocenila težnjo po ustanovitvi fužinske požarne brambe. Leta 1882 je bila ideja uresničena. Ustanovitelj prve požarne brambe na Gorenjskem je bil sin tamkajšnjega fužinskega inženirja Böckla. Za prvega poveljnika pa je KID imenovala Matevža Beveca.

Uradno je bila bistriška požarna bramba priznana šele dve leti kasneje. Stela je 63 moških, med katerimi sta predvsem znana Nikolaj Bernard in Luka Šoberl. Ta dva sta sama v tovarniški delavnici izdelovala sekirice, lestve in ročne črpalke ter z njimi opremila moštvo in tehnično oblikovala novo organizacijo. KID je odredila prostor, kjer so se gasivci sestajali in shranjevali orodje. To je bil njihov družabni in kulturni dom. Gasivci so bili obenem tudi ve-

seli in družabni ljudje. Imeli so svoj tamburaški zbor in godbo na pihala, ki je bila znana po vsej Gorenjski.

Od ustanovitve pa do leta 1890 je gasivstvo v Bohinju lepo napredovalo. Nihče takrat ni mislil, da bosta ogenj in nova železarska industrija na Jesenicah napravila konec 2500-letnemu železarstvu v Bohinju. 18. 10. 1890 je požar uničil fužine v Bohinjski Bistrici. Zaradi vetra je bil požar tako močan, da mu gasivci in vaščani niso bili kos. Le s težavo so rešili fužinski grad, staro Zoisovo uro in ostalo vas. To je bil eden najbolj tragičnih dogodkov za delavce in gasivce KID. Bohinjski industriji je bil itak sojen in nakazan propad, upoštevajoč pri tem razmere, ki so takrat vladale pri KID. Delavstvo ni vedelo, da Bohinj, spričo koncentracije in modernizacije jeseniške železarne, za KID ni imel nobene vrednosti več. Že 22. januarja 1888 so v Ljubljani v upravnem odboru govorili o preselitvi bohinjskih obratov na Jesenice. Ko so zvedeli za požar v bistriški fužini, ni bilo nobenih vzne- mirjenj, iz česar sledi zaključek, da je imela KID sedaj preprosto pot preseljevanja in opuščanja starih obratov ter zato tehtno opravičilo pri c. kr. oblasti.

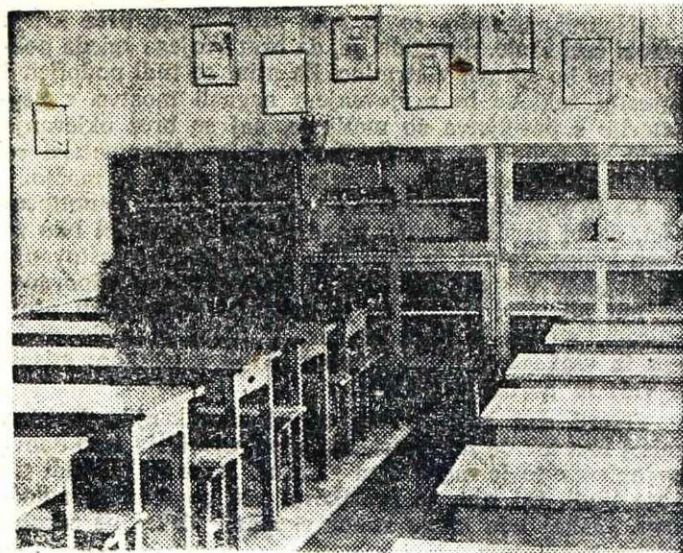
Po požaru so se delavci, kakor tudi gasivci in godbeniki preseljevali na Jesenice. Tu je gasivska četa šte-

la le 23 moških, toda gasivske vrste so se iz leta v leto pomnoževale. Že ob prelomu stoletja je bila reorganizirana gasivska četa po izbiri moštva, tehnični opremi in po disciplini ter bila takovzor drugim gasivskim četam na Gorenjskem. Kmalu po ustanovitvi tovarniške gasivske čete na Jesenicah se je na Javorniku ustanovil gasivski zbor, ki mu je poveljeval Janez Peterman. Med soustanovitelji je bil Gregor Novak, oče sedanjega poveljnika gasivcev Železarne Jesenice.

V noči od 21. na 22. januar leta 1906 je kmalu po polnoči izbruhnil v žičarni požar, ki je uničil eno tretjino jeseniške tovarne. Tovarniška gasivska četa je v rekordnem času prispela na mesto požara, toda voda v hidrantih je bila zamrznjena, tako da požara ob hudem vetru ni bilo mogoče pogasiti. Po tem strašnem požaru, ki je prekinil delo za daljši čas, je še isto leto gorelo v eni izmed turbin, ki so jo gasili polnih 12 ur.

Vse te nesreče so imele za posledico, da je KID namesto lesenih in zatohlih prostorov zgradila bolj higien-ske in pred požarom varne prostore. Uvedli so tudi gasivske straže, vežbe ter pravo vojaško disciplino v gasivski četi.

Tekom let se je tovarniška gasivska četa morala nešteto-krat odzvati klicu tovarni-

To je učilnica v novem gasivskem domu, kjer so vzgojili že mnogo dobrih gasivcev

ške sirene, ki jo je pozivala na pomoč.

Požari in elementarne nezgode, kjer so sodelovali tovarniški gasivci:

leta 1891, ko je pogorel na Jesenicah Treznov hlev, 1899 pri požaru pri Furu, 1903 pri požaru v »kolpernu« na Stari Savi, 1935, ko je bil požar v Spodnjih Gorjah, 1906 pri požaru v predelovalnih obratih, 1906, ko je gorelo v spodnji turbini, 1914 pri požaru na Bledu, 1915 pri požaru po bombardiranju Koroške Bele, 1919 ob povodnji na Jesenicah, 1927, ko je gorelo v Bohinjski Bistrici in 1935 pri požaru pri Markotu na Stari Savi.

V tovarni v letih od 1906 do 1932 ni bilo nobenih večjih požarov. 24. 12. 1932 pa je tovarniška sirena opozarjala na ogenj v tovarni sami. Gorelo je v modelni mizarni. Gasivska četa je pri tem požaru uspela obvarovati sosednje obrate pred ognjem.

Dve leti za tem so 3. septembra dobili gasivci dve moderni brizgalni s katerima bi najlaže zatirali požare. Leta 1939 so bili v gasivski disciplini in tehniki na taki višini, da so na gasivskem kongresu v Ljubljani dosegli prvo mesto. Toda tovarniški gasivci niso bili samo dobri gasivci, temveč so bili tudi dobri tovariši, ki so pomagali tovarniškim delavcem pri poškodbah in reševanju ponesrečencev.

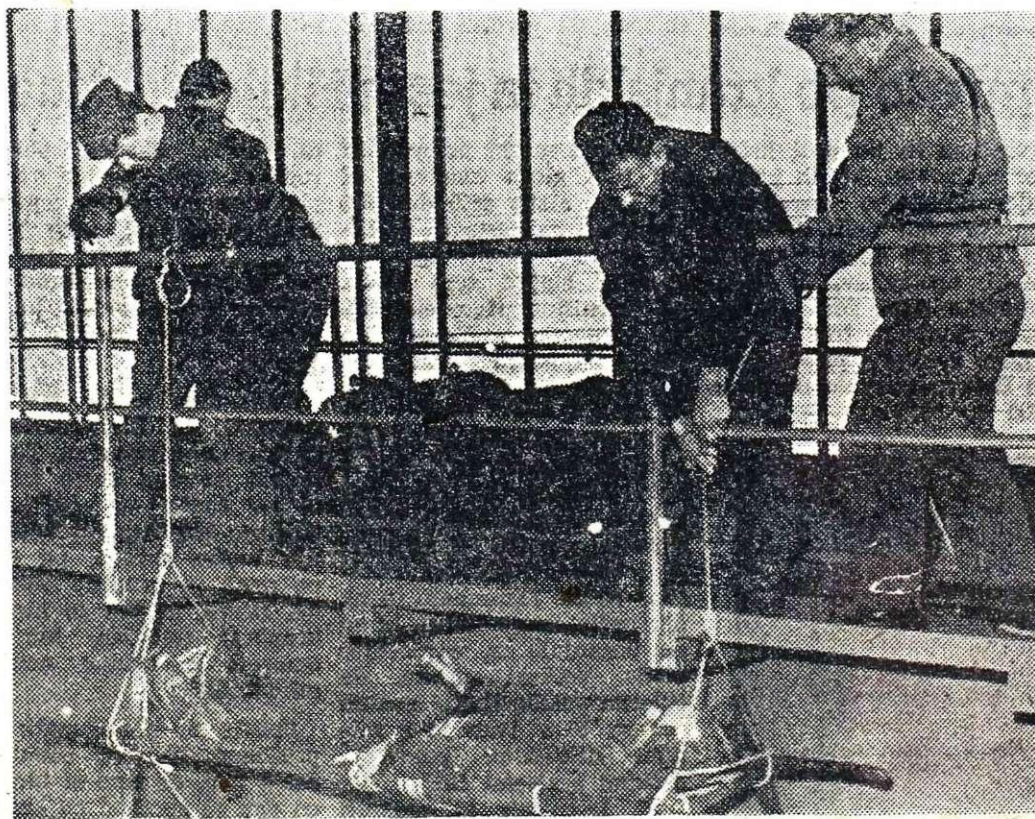
Poveljniki tovarniških gasivcev: Matevž Bevec od leta 1882, inž. Leopold Böck in inž. Šimák, inž. Pehani od leta 1891, inž. Haas od leta 1901, Anton Luckman do leta 1922, Franc Poženel od 1922 do 1932, Karl Lukman od 1932 do 1943, Anton Bernhard od 1943 do 1945, Janez Gorjanc od 1945 do 1948, Ljubomir Mijović od 1948 do 1949 in Gregor Novak od 14. 1. 1949 naprej.

Druga svetovna vojna tudi gasivcem ni prizanesla. V NOB je sodelovalo 33 gasivcev, od katerih jih je osem padlo. Dva pa sta bila ustreljena kot talca. V internaciji jih je bilo osem in se dva nista vrnila.

Po osvoboditvi je delo v gasivski organizaciji postalo še bolj pomembno in družbeno koristno. Tovarniški gasivci so doumeli duh novega časa in se odzvali klicu domovine pri njeni izgradnji in čuvanju skupne ljudske imovine pred požari in elementarnimi katastrofami. Tudi družba nanje ni pozabila. Omogočila jim je zgraditi sodoben gasivski dom ter jim dala najsodobnejšo opremo.

Ob 80-letnici obstoja dajmo priznanje vsem gasivcem za njihovo požrtvovalno delo, njihovemu dvanajstemu voditelju, tov. Gregorju Novaku - nosivcu najvišjih gasivskih odlikovanj, pa želimo na tem področju še veliko uspehov, saj mu je v trinaestih letih uspelo vzgojiti elito industrijskih gasivcev.

A. Rjazancev

Tovarniški gasilci praznujejo letos 80-letnico svojega obstoja. S požrtvovalnim delom so že nešteto-krat rešili človeško življenje, ali preprečili večjo gospodarsko škodo. Zelo važno področje njihove dejavnosti je tudi reševanje ponesrečencev v tovarni, kjer je njihova pomoč zelo dragocena in nepogrešljiva

»Naprej, naprej!« se je spet zadril in se brez kritja pognal iz za skale. Sprevidel je, da brez svojega zgleda policistov ne bo spravil v strmino. Za njim so tudi podoficirji zapustili zaklone in z rjoventjem nagnali množstvo v beg. Baterije s poveljstva so mežikale, naj se brez oklevanja vzpno na police do gverilskih položajev. Minometalci so utihnil, strojnice pa so rjevale z nezmanjšano močjo.

Ko je popoldne poležaval v svojem zaklonu, je potihem želel, da bi partizani našli izhod iz kotla in da bi bilo že vsega konec. Takrat je čutil celo nekaj tihega spoštovanja do divjakov v steni. Njihova ključovalnost in odpornost sta mu bili všeč. Zdaj, ko je poganjal svoje ljudi proti policam, pa ga je popadel bes. V njem je plala divja jeza in vsakega gverilca posebej bi bil z užitkom stisnil za vrat in porinil čez skale.

»Tretji dan sem že ves otrpel zaradi njih. Kakšen smisel ima to? Če žele smrt, naj si jo privoščijo lepo doma na toplem,« se je menil sam s seboj. Jezen je bil tudi na svoje ljudi. Od njih je pričakoval več poguma in odločnosti. »Zakaj leže tamle kakor vkopani? Zakaj ne zdrobe peščice banditov?«

Peter Skalar

Ranjeno srce

Se nekajkrat se je pognal in je dosegel prve vrste policistov. Razumel je, zakaj ne gredo dalje. Pred njimi je bila skoraj pokončna stena, gladka in srenjasta. Na njej ni bilo nobenega kritja in oprijemališča. Potuhnil se je za visoko skalo in obstal s svojimi možmi vred.

Nekaj sto metrov pod njimi so ležali prostorni gozdovi v gosti temi. Od pobočij nad njimi pa se je odbijala zadnja večerna zarja. Ledeni in snežni kristali so rdeli v njej. Precej gost somrak jih je varoval pred partizanskimi krogami. Kljub temu se ni nihče drznil splezati po strmini proti partizanskim položajem. Minute neodločnosti je pretrgala rumena raketa. Sprožili so jo z grebena. Walterjeva desetica je prišla po žlebu na vrh. To ga je podžgalo. Spet je divje pognal policiste v strmino. Ubogali so. A komaj so prilezli iz svojih zaklonov, že je v soju ugašajoče rakete zaregljalo partizansko orožje. Oglasili sta se obe strojnice, ki ju že vse popoldne ni bilo slišati. Priletele so bombe in skoraj vse naenkrat so se sprožile partizanske puške. Tisti policisti, ki so se najpogumneje pognali v strmino, so bili prvi nazaj. Pridržali so Walterju pod noge. Nekateri so obležali negibno, drugi so se zvižali v snegu. Kljub temu je rjul, naj nadaljujejo z nasokom. Poslušal pa ga ni nihče več. Kdor je mogel, je kar se da urno prilezel iz strmine in si poiskal dovolj veliko skalo za zaklon. Ko je ugasnila raketa, je umolknilo tudi partizansko orožje. Policisti so z brzostrelkami žgali po pečeh, a njihove krogle so se odbijale od skal, ne da bi mogle komu škodovati.

»Osmi napad je šel k vragu,« je dejal Walter in potihoma v isti sapi preklel neodločnost svojih ljudi in abotnost poveljstva. (Konec prihodnjic)

Z nakupovalno mrežo po kranjskih in jeseniških trgovinah

Ze nekajkrat me je zadnji čas opravek zadržal v Kranju. Čakajoč na vlak, sem se sprehajala po tej gorenjski metropoli in si ogledovala trgovine, sploščka brez posebnega namena. Toda je že tako, da nam gospodinjam oči najprej uidejo po cenah, kaj moramo mesec za mesecem sestavljati družinske proračune in jih spet krčiti, ker so izdatki, ki jih pospešuje nezadržno naraščanje cen, preseglji naše dohodke. Prišla sem do nekaj zanimivih ugotovitev, ki bodo zanimale naše žene in dekleta; morda pa tudi ostale?! Lepe ženske jopice (znane Belokranjke) dobite že za 4600 do 5500 din. Praktičen

Nova moderna trgovina je dobro založena z raznovrstnimi tekstilnimi izdelki, toda kot je razvidno iz članka, bi lahko za marsikakšen artikel boljše poskrbeli

JESENIŠKA KOMUNA in njeni problemi

Višina osebnega dohodka bo odslej odvisna od prizadevanja vsakega posameznika

OBČINSKA KOMISIJA ZA IZVAJANJE PREDPISOV O DELITVI ČISTEGA DOHODKA BO S PODKOMISIJAMI V ŠAMEM PODJETJU, SKUPAJ S PREDSTAVNIKI DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA PROČILA PRAVILNIKE O DELITVI ČISTEGA IN OSEBNEGA DOHODKA.

Občinska komisija ugotavlja, da formalne priprave za spremembo in dopolnitev pravilnikov o delitvi čistega in osebnega dohodka dobro tečejo, zelo malo pa je še storjenega glede prave, vsebinske spremembe pravilnikov in realnega vklajevanja osebnih dohodkov z doseženo proizvodnjo in produktivnostjo. Do 26. maja letos morajo podjetja pa tudi zavodi (tako, da o tem sklepa delavski svet) ugotoviti na podlagi obrazca, predpisanega v navodilu

$$OD = \frac{CD}{1 + xK}$$

meril ter drugih okoliščin (pri tem gre zlasti za to, da delovni kolektivi kar najbolj realno ugotove) ali so izplačani osebni dohodki za leto 1961 dejansko vsklajeni z doseženim celotnim dohodkom in če je bil sorazmerni del čistega dohodka naložen na sklade. Povsem napačno in mimo bistva predpisov bo ravnal kolektiv, ki bo na podlagi suhega izračuna, ki ga bodo pripravili upravni organi podjetja ali zavoda, sklepal, da je čist dohodek

pravilno razdelil, če pred tem ne bo podrobno analiziral predvsem naslednje:

- ali je celotni dohodek dosežen brez vpliva konjunktura, boljših tržnih pogojev, monopolskega položaja itd.,
- ali je kolektiv dosegel večji dohodek s povečanimi cenami izkoriščajoč ugodne tržne razmere, trenutno pomanjkanje določenega blaga ipd.,

- ali so pavšalirana podjetja, poleg razlike dosežene s pavšalom, prenesla tudi sorazmerni del čistega dohodka na sklade;

- ali je bila notranja delitev osebnega dohodka pravilna — razponi 1:10 in več (in teh ni malo), prav gotovo niso pravični, a še manj socialistični;

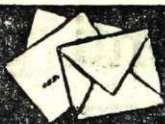
- ugotoviti realnost lastne cene proizvoda ali usluge. Prav tako je treba s posebno pozornostjo analizirati, ali je kolektiv dosegel svoj uspeh v rednem delovnem času, ali v nadurah, ki nimogrede povedano, znatno vplivajo na realnost lastne cene.

Te in druge okoliščine lahko spremene takojimeno faktor K, ki so ga pri prvih izračunih skoro vsa podjetja in zavodi obšli, kot kažejo poročila.

Za podjetja je zlasti važna tudi ugotovitev, ali so izdelki ali usluge, ki jih opravljajo iskani na trgu, kakšna je s tem v zvezi perspektiva podjetja za jutrišnji dan. Podjetja morajo

prav tako izračunati, koliko jim vrača vloženi dinar. O tem bodo zlahka prišla do zaključkov, ki bodo točno pokazali, ali se taka in druga proizvodnja oz. storitve izplača ali ne, ali bi morda ne kazalo hitreje razmisliti o preusmeritvi v drugo dejavnost, ki je do nosnejša (pri tem ne bi smeli prezreti potreb po izvozu) ali morda na združenje itd. Z gotovostjo lahko trdimo, da bodo tista podjetja, zlasti manjša, ki bodo prezrla te okoliščine in trmasto vztrajala v sedanjem delu in obliki, čeprav jim račun jasno kaže, da so sposobna samo živeti, ne pa se tudi razširjati in večati proizvodnjo ter dvigati narodni dohodek, ker se posamezniki boje za svoje položaje (beri: lepe dohodke), ker ne vidijo prav nič okrog sebe, pač pa le ozek krog svojega podjetja, morala propasti, saj je doba raznih sanacij (tudi v obliki pavšala) minila.

Nova merila z vso ostroostjo pritiskajo prav na podjetja, ki so bila in so pavšalirana, pa so skušala razmerje skladi: osebni dohodek ostvarjati na račun pavšala. Sklep zbora proizvajalcev ObLO Jesenice z dne 16. maja 1962 je ukinil te ugodnosti in naročil, da se mora odslej celotni pavšal, ki ostane podjetju, prenesti na investicijski sklad. To nalogo bo opravljala Narodna banka. Podjetja pa morajo s svojo lastno prizadevnostjo ostvariti toliko dohodka in čistega dohodka, da bodo v določenem sorazmerju lahko krila osebne dohodke in temu primerno ustrezen del naložila na sklade. Konkretni primeri nam kažejo, da je več kot polovica pavšaliranih podjetij (vseh je 25) trošila pavšal za osebne dohodke, kar posebno velja za gostinsko podjetje »Erika« v Kranjski gori, Mesarsko podjetje na Jesenicah, »Coklo« na Blejski Dobravi, vse manjše obrtne delavnice itd. Še več, mesarsko podjetje na Jesenicah je iz naslova pavšala izplačalo tudi mastne nagrade, saj je direktor prejel poleg 13. ali 14. plače, (ki znaša preko 60.000 din) še 100.000 din, prav na koncu seznama pa so nekateri v tem podjetju prejeli po 5.000 din, verjetno zato, da bi volk sit in koza cela. Računovodju tega podjetja pa so poleg enomesečne plače namenili še 250.000 din. To darilo pa je računovodja odklonil, ker se je verjetno zvedal, da so taki dohodki, tako zanj kot za druge, ne-
Dalje na 16. strani

Za vsakogar nekaj

Tov. urednik!

Ker stanujem v neposredni bližini tovarne, slišim vsak dan proti koncu dopoldanske dneve po tovarniških zvočnikih razna obvestila in popevke.

Čudim se pa, zakaj so tovarniški zvočniki v nedeljo, dne 6. maja 1962 ob govoru predsednika republike, tovariša Tita, molčali kot grob. Saj naši delavci v tovarni, ki so delali v nedeljo, vedno z odobravanjem poslušajo našega partijskega in državnega voditelja.

Ljudje imamo razne okuse.

Priznam, da sam nimam okusa za nekatere popevke, vendar pa rad poslušam narodne pesmi in obvestila.

Menim, da bi se v tovarni ustanovil poseben odbor, ki bi sestavljal program za vsak okus. Razen popevk in narodnih viš pa naj bi objavljali dnevno politične vesti doma in po svetu ter važne zgodovinske dogodke, predvsem iz NOB. Mislim, da ne bi bilo odveč, če bi objavljali dnevno uspehe pri izpolnjevanju družbenega plana po posameznih ekonomskih enotah.

Karel Zorko

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame in prababice

MARIJE PRIBYLOVE

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njeno zadnji poti, ji darovali cvetje in vence, nam pisмено in ustmeno izrekli sožalje. Se posebej se zahvaljujemo sodelavcem prodavnice oddelka Železarnice Jesenice in stanovalcem Tomšičeve 8 za venec. Posebno se zahvaljujemo primariju dr. Hafnerju, dr. Sajevidu ter osebju kirurškega oddelka za njihovo skrb in lajšanje trpljenja v njeni težki bolezni. Zahvaljujemo se sosedom za pomoč ter lastnikom osebnih avtomobilov za spremstvo in dragoceno uslugo.

Zaljuči: sin Ivan z ženo, hčerki Marija in Danica z družinama, sin Joža z ženo (ČSSR) in brata Karel in Václav Ridel z družinama (ČSSR), sestra Ljudmila ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob težki izgubi mojega moža, brata

MIHÁELA ROŠICA

se iskreno zahvaljujem primariju dr. Brandstetterju ter osebju interne oddelka jeseniške bolnišnice za vso pomoč, kakor tudi za mojimi sodelavcem iz oddelka Javornik II za zbrano denarno pomoč in darovani vence. Iskrena hvala tudi tov. Lavrencu za poslovalne besede ob odprtem grobu in godbi na pihalu DPD Svoboda »Javornik« Koroška Bela za ganljive žalostinke ter vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti in nam izrekli sožalje.

Zaljuči: žena Angela, sestra Ana, Ciril in Jože ter ostalo sorodstvo.

Personalne vesti za april

Gibanje delovne sile v aprilu 1962:

73 sprejetih delavcev, 30 obračunanih delavcev, 9 sprejetih uslužbencev in 1 obračunan uslužbenec. UPOKOJENI SO BILI NASLEDNJI SODELAVCI: Lovro Kežar, 1909, konstrukcijska delavnica - z delovno dobo 22 let v ZJ; Ana Klanšek, 1908, zavijalnica - z delovno dobo 14 let v ZJ; Pavel Koren, 1907, martinarna - z delovno dobo 25 let v ZJ; Terezija Križman, 1906, komunalni oddelak - z delovno dobo 4 in pol let v ZJ in Janez Pečar, 1906, predelovalni obrati - z delovno dobo 29 let v ZJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj!

POROČILI SO SE:

Cedo Ostojič, visoke peči - z Ljubico Grabašev; Karel Bulkevec, predelovalni obrati - s Kristino Jurečič; Vencelj Božnar, lužilnic - z Marijo Mravljeto; Jože Smid, gradbeni oddelak - s Terezijo Mlekucevo; Franc Krivec, žična valjarna - z Bronislavo Goršek; Franjo Vidovič, livarna - s Karloto Kragolnik; Anton Žibert, Javornik IV - z Marijo Uršič; Viktor Krevsel, kadrovske sektor - z Ano Češarek; Franc Bajt, projektivni biro - z Jožico Kunšič in inž. Vinko Gaber, EE topilnice - z Marijo Krajnik.

Vsem mladoporočencem želimo na novi življenjski poti obilo sreče in zadovoljstva!

III. mladinska foto razstava

Mladi ljubitelji fotografije iz Žirovnice, Javornika, Koroške Bele in Jesenic že tri leta redno razstavljajo svoja dela na mladinskih foto razstavah. Letos je v počastitev praznika mladosti in visokega življenjskega jubileja tovariša Tita organiziralo tretjo mladinsko foto razstavo prizadevno društvo Ljudske tehnike pri Železarni Jesenice.

Vsi pionirski in mladinski foto krožki so pokazali izredno aktivnost pri pripravi za tretjo mladinsko občinsko foto razstavo. Pionirji in mladinci so predložili strogi žiriji čez 120 umetniških, pokrajinskih in dokumentarnih, še neobjavljenih posnetkov. Žal se niso odzvali povabilu mladi foto-amaterji iz Kranjske gore, Mojstrane in Hrušice.

Stroga žirija je ocenila vsa dela in 12 avtorjem ter štirim kolektivnim krožkom omogočila razstaviti svoje posnetke. Najbolje so bila ocenjena dela fotografskega krožka na osnovni šoli Koroška Bela, pred krožkom na šoli »Toneta Čufarja« in na šoli v Žirovnici.

Med posamezniki pa so bili najbolj ocenjeni Izidor Trojar z Jesenic, pred Jožetom Stravsom iz DLT pri Železarni Jesenice in Jožetom Triplatom iz Žirovnice.

Mladi in veliko obetajoči Izidor Trojar razstavlja izven konkurence tudi štiri svoje

posnetke v barvni tehniki.

Letošnja tretja pionirska in mladinska foto razstava na Jesenicah je urejena v avli Železarske industrijske šole in bo odprta redno vsak dan od 23. do 28. maja. Razstava pomeni lep napredek tako v kvaliteti kakor tudi številu avtorjev. Najbolj uspešni mladi avtorji so dobili za dosežene uspehe zaslužena priznanja in praktična darila. Tretja občinska pionirska in mladinska foto razstava na Jesenicah je prikaz prizadevnega dela in zmogljivosti mladih ljubiteljev fotografije.

Uroš Zupančič

Zlogovnica

Iz zlogov: a, al, ba, ceni, ci, ček, de, dij, do, fla, fon, go gra, haj, i, in, in, ja, ja, za, ka, ku, la, lar, le, lec, li, lo, ma, me, mu, na, na, ne, nič, no, nost, o, od, rav, res, ri, sta, šang, šo, štyo, te, te, telj, tek, ti, to, tor, tor, va, va, va, vad, vek, za, zi.

Sestavi 17 besed naslednjega pomena: 1. enostaven radijski sprejemnik, 2. direktor, upravitelj, 3. pokrajina v Franciji, 4. slovnica, 5. del ulomka, 6. športna panoga, 7. doba v tertiarnu zemeljske zgodovine, 8. kovina, ki jo uporabljamo za izdelovanje plemenitih jekel, 9. zbiralnik električne energije, 10. stvarnost, resnica, 11. azijska država, s katero imamo zelo prijateljske stike, 12. veliko kitajsko pristanišče, 13. prijateljstvo, 14. denarna poplava, 15. komunikacijska naprava za pogovor, 16. nova vrsta, alineja, 17. učinek, dijaček.

Ob pravilni rešitvi ti bodo dale prve in četrte črke vsake besede voščilo našemu predsedniku za njegov 70. rojstni dan.

	1	4
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		

Vsi imamo enake dolžnosti

Tov. urednik!

Uporabnikom kolesarnice v Bohinju v vednost!

Nimam namena pisati o potrebi kolesarnice, saj vsake posameznik, ki uporablja prevozno sredstvo, dobro ve, kako nujno in potrebno je zgraditi objekt, ki bi služil za varstvo naših koles, mopedov ali motorjev pri vsakodnevni službeni dolžnosti.

Več bom napisal o sami gradnji in o uporabi kolesarnice. Železarna Jesenice je razumela nujnost gradnje in nam v ta namen nakazala 500.000 dinarjev, kar bo v glavnem zadostovalo za nabavo gradbenega materiala. Tudi Krajevni urad v Bohinjski Bistrici nas je razumel in nam priskočil na pomoč, saj nam je dodelil zemljišče, gradbeno in lokacijsko dovoljenje brezplačno.

Ker pa smo denar dobili samo za material, je razumljivo, da bomo morali delati sami in je tudi od nas samih odvisno, kdaj bomo naredili. Gradbena dela so sicer v pol-

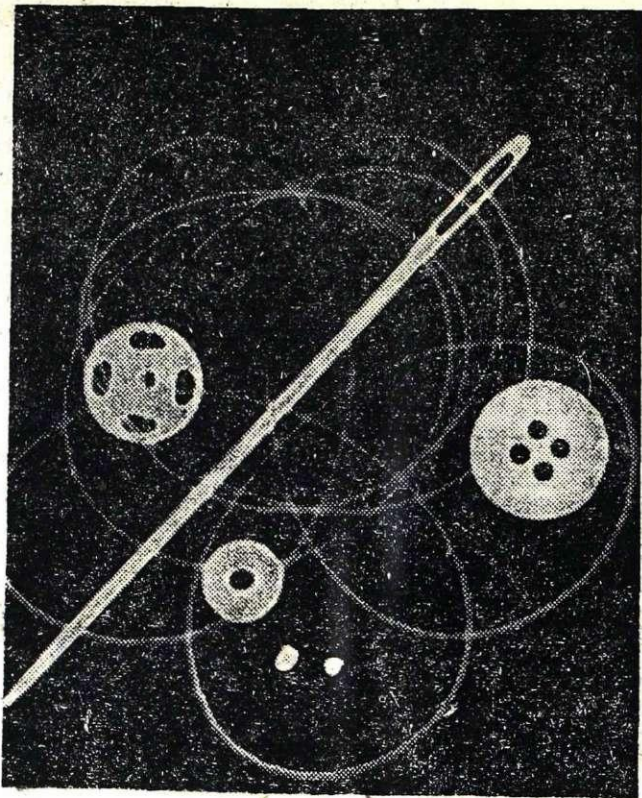
nem teku, saj so razen posameznikov vsi razumeli nujnost gradnje in imajo že prekoračeno prvotno sporazumno določeno 20 ur na posameznika, v kolikor pa kdo ne bi delal, je dolžan plačati ure po 200 dinarjev. Posamezniki, ki mislijo, da imajo pravico do uporabe zato, ker je železarna dala denar, so v zmoti. Naj vedo, da ni vseeno, ali delaš 100 ur, ali pa nič. Zato bi opozoril vse, ki še niso delali, ali pa le nekaj ur, da bomo pred izdajo ključev posameznikom obračunavali ure ter bodo morali razliko doplačati z denarjem.

V kolikor pa kdo ne bi bil pripravljen to poravnati, ne bo dobil ključa v uporabo in tudi drugi ne smejo dovoliti kolesarnice v uporabo.

Toliko v vednost vsem uporabnikom, ker le na ta način bomo imeli vsi enake pravice in dolžnosti do uporabe.

Članek sem napisal v imenu večine uporabnikov.

Lado Lapajne
martinarna

Za najboljše so bile ocenjene na sedanjí fotorazstavi pionirske in mladinske fotografije tov. Izidorja Trojarja. Podpis k objavljeni sliki je: »Mož s šivanko«

Višina osebnega dohodka bo odslej odvisna od prizadevanja vsakega posameznika

Nadaljevanje s 14. strani
upravičeni. On je celo opozoril delavski svet tega podjetja, da ni pravilno, da se dele nagrade in presežek, ki jih dejansko podjetje ni ostvarilo, pač pa je to le rezultat pavšala. Kljub temu je delavski svet sklenil (takoj je navedeno v zapisniku), da se razdeli osebni dohodek v višini enomesečne plače, zraven pa še nagrade, toda te le za poedince.

V obdobju marec - april letos je še več podjetij pa tudi zavodov z veliko naglasi delilo takoiimenovane razlike za lansko leto. Seveda pa so poleg razlik, ki so jih dobili vsi, nekaterim odmerili tudi manjše ali večje nagrade. Prav nič nimamo proti takemu razdeljevanju tam, kjer so izplačane razlike utemeljene. Na splošno pa velja, da se kolektivi (bolj verjetno odgovorni posamezniki v podjet-

jih in zavodih) niso ozirali na sklepe in priporočila Ljudske skupščine. Smatrali so, da pismo Izvršnega komiteja CK ZKJ ne velja za njih, niti malo se niso ozirali na to, da so na osnovi zaključkov za lansko leto, proizvodnja in usluge presežene le za 6,6%, dočim so čisti osebni dohodki znašali kar 18% več. Ti podatki nam zgovorno kažejo, da smo za nestabilnost v gospodarstvu, za visoke cene na trgu itd. krivi sami.

Občinska komisija za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka bo vse to pač morala upoštevati in se nikakor ne bo mogla zadovoljiti s podatki in zaključki, do katerih so na podlagi formule prišla podjetja in zavodi, da pa pri tem niso vzela v poštev navedenih okoliščin, ki so pa za izračun oziroma ugotovitev, ali so osebni dohodki bili realno izplačani, kar najbolj važni

Prvi absolventi politične šole v našem podjetju

Politična šola je bila ustanovljena kot neposredni izraz potreb po organiziranju idejno-političnega izobraževanja proizvajalcev. To je povsem razumljivo, saj se v razvitem sistemu delavskega samoupravljanja kažejo večje potrebe, da tudi proizvajalci osvoje določeno znanje s področja družbenih ved. To potrebo ni mogel povsem zadovoljiti sistem idejno-političnega izobraževanja, ki je obstojal.

Najpomembnejša oblika marksističnega izobraževanja kadrov je brez dvoma politična šola. Le-ta je skušala s svojim programom posredovati slušateljem nekaj znanja o družbi, njeni ekonomski in politični strukturi, o sodobnih procesih družbenega gibanja pri nas in v svetu. Pri pripravi programa politične šole se je povsem izražala težnja, da se program aktualizira in prilagodi delokrogu članov ZK, njihovi ravni idejno-političnega znanja in stopnji splošne izobrazbe. Izhodišče za posploševanje in obravnavo teoretičnih prak-

tično-političnih vprašanj je bila neposredna praksa. To induktivno metodo dela so osvojili vsi predavatelji in je močno vplivala na povečanje zanimanja slušateljev ter hitrejšo spoznavanje teoretičnih in zahtevnejših praktično-političnih vprašanj. Na osnovi dosedanjih izkušenj lahko rečemo, da so slušatelji najboljše sprejemali tiste dele programa, ki so bili neposredno povezani z njihovim položajem v podjetju, komunizmi itd. Zadnje kaže, da je potrebno povečati prizadevanja, da bo programska osnova izhajala od neposrednega položaja proizvajalca in upravljavca. Za oblikovanje takšnega smotra pa morajo sodelovati vsi zainteresirani činitelji, da bi zagotovili najugodnejšo mogočo rešitev. Zelo smo si prizadevali, da bi politično šolo prilagodili neposrednim potrebam prak-

se in da bi postala sestavni del ideološko-političnega dela. Zaradi tega je bilo več poskusov, kako bi slušatelje, poleg posredovanja določene znanja, usmerjali še na proučevanje aktualnih družbeno-političnih vprašanj v ekonomskih enotah, podjetju in komunizmi. To naj bi prispevalo tudi k temu, da bi absolventi politične šole vnesli v družbeno-politično delo več čuta za poglobljeno družbeno-politično delo, spremljanje družbenega dogajanja in da bi s tem odpravili aktivizem, pozitivizem in druge pojave. Upamo, da bodo izkušnje v delu politične šole najboljše osnova za pripravo in poglobitev vsebine dela, osvojitve novih oblik in metod dela, ki naj bi prispevale k dinamičnemu delu najpomembnejše oblike marksističnega izobraževanja kadrov.

S. K.

železarski
GLOBUS

ZAHVALA

Ob odhodu z Jesenic, kjer sem bil nekaj več kot pet let, se zahvaljujem vsemu kolektivu železarn, posebno pa kolektivu martinarne za vso pomoč, ki sem jo bil v tem času deležen in za dobre življenjske pogoje, ki ste mi jih nudili.

Odhajam v svoje rojstno mesto, vam pa želim veliko uspehov v vašem bodočem delu in izgradnji.

Eniz Čirkic

PREKLICI

Preključimo izkaznici za vstop v Železarno Jesenice, ki sta bili izdani na imeni: Rudolf Mikula, Javornik III in Asim Džamastagić, transport.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavcem dnin eJaneza Erjavca in sindikalnemu odboru obrata Javornik I najlepše zahvaljujem za darilo.

Janez Ferjan, težka proga

ZAHODNA NEMCIJA — Za nji jekel, legiranih z wolframom, z uspehom uporabljajo namesto zlitine ferowolframa koncentrat wolframa. Prve šarže, ki so bile izdelane z uporabo koncentrata, so pokazale ugodne rezultate, ker je bil izplen wolframa v kopeli večji kot pri uporabi zlitine.

ZDA — V železarni Hanna Furnace Corp. Buffalo so začeli poskuse z vpihavanjem premogovega prahu v plavž. Med poskusi so pihali 18% celotne porabe goriva in pri tem se je znižala poraba koksa od 710 na 600 kg na tono proizvedenega grodlja.

SOVJETSKA ZVEZA — V železarni Celjabski metalurški kombinat pri proizvod-

ČILE — Tudi v tej južnoameriški državi se zelo razvija železarska industrija. V oktobru lani so v Čilu proizvedli 33.000 ton surovega železa in 41.000 ton jekla.

ZELEZAR, tednik - izdaja: Železarna Jesenice - glavni in odgovorni urednik Remigij Noč - ureja redakcijski odbor. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Naslov: Uredništvo »Železar«, Železarna Jesenice, telefon št. 394. - Tisk CP »Gorenjski tisk« v Kranju

tehnični feljton

O uporabnosti plavžarske žindre

za gradbene svrhe	50,2	6,0
zdrobljena žindra	1,3	79,2
za ostale proizvode	0,8	8,4
	100,0	100,0

Podatki iz tabele kažejo, da v Sovjetski zvezi skoraj vso žindro, ki jo koristno uporabijo, granulirajo in potem porabijo za izdelovanje cementa ali v gradbene namene. V ZDA je položaj precej drugačen, ker le manjši del žindre granulirajo in jo več kot tri četrtine drobijo ter porabijo v gradbene namene. Podobno kot v ZDA uporabljajo žindro tudi v Zahodni Nem-

čiji, kjer jo drobijo 76%, medtem ko v Franciji drobijo 59% celokupno uporabljene plavžne žindre.

Vendar je v zadnjem času tudi v Sovjetski zvezi manjša uporaba granulirane žindre, ker se je znižala tudi poraba tiste vrste cementa, pri proizvodnji katerega uporabljajo kot dodatek plavžarsko žindro. Vzrok je v tem, da se ta cement sorazmerno počasi strjuje, kar onemogoča njegovo uporabo pri nekaterih železobetonskih konstrukcijah.

V Sovjetski zvezi predvidevajo, da bodo že v bližnji prihodnosti koristno uporabili vso proizvedeno plavžarsko žindro. Predvsem bodo povečali uporabo drobljene žindre v gradbene namene ter proizvodnjo žindraste pene in volne, medtem ko bo proizvodnja granulirane žindre v primerjavi s sedanjo ostala približno na isti ravni.

KONEC

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Končno lahko plavžno žindro koristno uporabimo tudi kot drobljeno žindro, ki jo dobimo tako, da bloke ohlajene žindre zdrobimo na potrebne dimenzije. Na ta način pripravljeno žindro v velikih količinah uporabljamo pri različnih betonskih konstrukcijah ter pri gradnji cest.

Primerjava uporabe plavžarske žindre med ZDA in Sovjetsko zvezo, ki proizvajata v svetovnem merilu največ grodlja in s tem tudi največ plavžarske žindre, kaže, da se v tem oziru precej razlikujeta. To je razvidno iz spodnje tabele:

	Sovjetska zveza 1. 1959 v %	ZDA 1. 1957 v %
granulirana žindra	97,9	12,4
od tega		
za proizvod. cementa	47,7	6,4